

KOPIA

Warszawa, dnia 31 stycznia 2025 roku

Bogdan Świączkowski
Prezes Trybunału Konstytucyjnego

Zastępca Prokuratora Generalnego
Michał Ostrowski
Prokuratura Krajowa
Ul. Postępu 3
02-676 Warszawa

ZAWIADOMIENIE O UZASADNIONYM PODEJRZENIU POPEŁNIENIA PRZESTĘPSTWA

Niniejszym:

I. Na podstawie art. 304 § 2 kpk zawiadamiam o uzasadnionym podejrzeniu popełnienia przez Prezesa Rady Ministrów, ministrów, Marszałka Sejmu, Marszałka Senatu, posłów i senatorów koalicji rządzącej, Prezesa Rządowego Centrum Legislacji, niektórych sędziów i prokuratorów oraz inne osoby, przestępstwa, polegającego na tym, że:

w okresie od 13 grudnia 2023 roku do dnia złożenia niniejszego zawiadomienia, w Warszawie oraz innych miejscach Polski, osoby te, działając w zorganizowanej grupie przestępczej, w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, mając na celu zmianę konstytucyjnego ustroju Rzeczypospolitej Polskiej oraz działając w celu usunięcia lub zaprzestania działalności konstytucyjnego organu Rzeczypospolitej Polskiej – Trybunału Konstytucyjnego oraz innych organów konstytucyjnych, w tym Krajowej Rady Sądownictwa i Sądu Najwyższego – podjęły, w porozumieniu z innymi osobami, działalność zmierzającą do urzeczywistnienia tychże celów przemocą oraz groźbą bezprawną, przez wyeliminowanie możliwości funkcjonowania Trybunału

Konstytucyjnego oraz innych organów konstytucyjnych, w tym Krajowej Rady Sądownictwa i Sądu Najwyższego, w ten sposób, że m.in.:

1) doprowadziły do podważenia statusu ustrojowo-prawnego Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego oraz sędziów Sądu Najwyższego, jak również mocy prawnej orzeczeń wydawanych przez Sąd Najwyższy, w tym w szczególności przez Izbę Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych;

2) doprowadziły do zaprzestania publikowania przez Rządowe Centrum Legislacji orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego, podważając status legalnie powołanych sędziów Trybunału;

3) doprowadziły do podjęcia uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 6 marca 2024 r. w sprawie usunięcia skutków kryzysu konstytucyjnego lat 2015-2023 w kontekście działalności Trybunału Konstytucyjnego (M. P. 2024 poz. 198);

4) doprowadziły do podjęcia uchwały nr 162 Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2024 r. w sprawie przeciwdziałania negatywnym skutkom kryzysu konstytucyjnego w obszarze sądownictwa (M. P. 2024 poz. 1068);

5) doprowadziły do zaprzestania przedstawiania stanowisk i brania udziału w rozprawach przez obligatoryjnych uczestników postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym;

6) doprowadziły do nieobsadzenia trzech wakujących stanowisk sędziowskich w Trybunale Konstytucyjnym;

7) doprowadziły do przyjęcia ustawy budżetowej na rok 2025 (Sejm X kadencji, druk numer 687) pozbawiającej Trybunał Konstytucyjny środków finansowych na wypłatę wynagrodzeń sędziom Trybunału;

8) doprowadziły do podważenia statusu ustrojowo-prawnego Krajowej Rady Sądownictwa oraz jej członków, jak również nominacji sędziowskich podejmowanych z jej udziałem;

tj. przestępstwa z art. 127 § 1 kk w zb. z art. 128 § 1 i 3 kk w zw. z art. 65 kk w zw. z art. 12 kk oraz art. 258 § 1 kk.

II. Wnoszę o wszczęcie śledztwa w zakresie wyżej wymienionej sprawy.

III. Wnoszę o:

- 1) dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z przesłuchania w charakterze świadka, zawiadamiającego Prezesa Trybunału Konstytucyjnego Bogdana Świączkowskiego (adres do doręczeń: al. Jana Chrystiana Szucha 12A; 00-918 Warszawa), na okoliczności wskazane w uzasadnieniu niniejszego zawiadomienia;
- 2) dopuszczenie i przeprowadzenie dowodów wymienionych w uzasadnieniu niniejszego zawiadomienia na okoliczności w nim wskazane.

IV. Biorąc pod uwagę, że niniejsze zawiadomienie dotyczy uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa przez osoby piastujące najważniejsze funkcje w sferze władzy publicznej, w tym Prezesa Rady Ministrów oraz Ministra Sprawiedliwości-Prokuratora Generalnego, wnoszę o przeprowadzenie postępowania karnego w tym zakresie **w ramach śledztwa własnego przez legalnie powołanego Zastępcę Prokuratora Generalnego Michała Ostrowskiego.**

UZASADNIENIE

I. Podstawa faktyczna zawiadomienia

Od 13 grudnia 2013 r., tj. przejścia władzy przez nowy obóz rządzący, podejmowane są szeroko zakrojone działania podważające prawidłowe funkcjonowanie konstytucyjnych organów państwa, ulokowanych przede wszystkim w strukturze szeroko rozumianej władzy sądowniczej. Mowa tu w szczególności o Trybunale Konstytucyjnym, Sądzie Najwyższym i Krajowej Radzie Sądownictwa. Działania te zogniskowane są wokół: 1) podważania statusu osób piastujących funkcje we wskazanych organach konstytucyjnych, 2) ustrojowej delegitymizacji tychże organów oraz podważania mocy prawnej orzeczeń i innych aktów wydawanych przez rzeczne organy, 3) dotkliwego ograniczenia środków finansowych przekazywanych z budżetu państwa na funkcjonowanie wymienionych instytucji.

Wskazane w akapicie poprzedzającym działania, nie tylko prowadzą do anihilacji wskazanych organów konstytucyjnych, ale podważają ustrojowe podwaliny ustroju

Rzeczypospolitej Polskiej, którego rudymenarną składową stanowi niezaleźność organów władzy sádowniczej od pozostałych władz, tj. władzy wykonawczej oraz ustawodawczej.

Majác na względie zbliżające się wybory na urząd Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej za szczególnie niebezpieczne dla ustrojowego ładu ustrojowego i ciągłości władzy państwowej naleźy uznać działania podejmowane wobec Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sádu Najwyższego, która orzeka o wáźności wyborów prezydenckich. Z tych teź względów to ta grupa zachowań zostanie zreferowana w dalszej części uzasadnienia w pierwszej kolejności. Następnie zostanie przedstawiona szczegółowa analiza faktyczno-prawna zachowań podejmowanych wobec Trybunału Konstytucyjnego oraz Krajowej Rady Sádownictwa.

Podwáżenie statusu ustrojowo-prawnego Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sádu Najwyższego, sędziów Sádu Najwyższego, jak również zakwestionowanie mocy prawnej orzeczeń wydawanych przez Sádu Najwyższy, w tym w szczególności przez Izbę Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych

1.1. Po 13 grudnia 2024 r. przedstawiciele władzy politycznej podjęli wobec Sádu Najwyższego działania, zmierzające do podwáżenia ustrojowej pozycji tego organu. Działania te stanowiły konsekwencję przyjętego założenia, że sędziowie Sádu Najwyższego powołani po grudnia 2017 r. przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek Krajowej Rady Sádownictwa ukształtowanej na podstawie art. 9a ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sádownictwa (obecnie Dz. U. z 2024 r. poz. 1186; dalej: u.k.r.s.) w istocie nie są sędziami w rozumieniu konstytucyjnym, albowiem z wnioskiem o nich powołanie nie wystąpiła Krajowa Rada Sádownictwa ukształtowana zgodnie z art. 187 ust. 1 pkt. 2 Konstytucji, w konsekwencji nie mają prawa orzekać, zaś skłád orzekający obsadzony z ich udziałem nie jest Sádem Najwyższym.

Jako podstawa przyjętej oceny wskazywana jest uchwała skłádu połączonych Izb Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sádu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r. (sygn. akt BSA I-4110-1/20) uznająca, że nienaleźyta obsada sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 kodeksu postępowania karnego albo sprzeczność skłádu sądu z przepisami prawa w rozumieniu art. 379 pkt 4 kodeksu postępowania cywilnego zachodzi także wtedy, gdy w skłádzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego Sádu Najwyższego na wniosek

Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 3) – (punkt 1 uchwały). Wykładnia art. 439 § 1 pkt 2 kodeksu postępowania karnego oraz art. 379 pkt 4 kodeksu postępowania cywilnego przyjęta w punktach 1 i 2 niniejszej uchwały nie ma zastosowania do orzeczeń wydanych przez sądy przed dniem jej podjęcia oraz do orzeczeń, które zostaną wydane w toczących się w tym dniu postępowaniach na podstawie Kodeksu postępowania karnego przed danym składem sądu (punkt 3 uchwały).

Uchwała ta nie może jednak być postrzegana jako upoważniająca do podważania skuteczności powołania sędziego przez Prezydenta na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa. Po pierwsze należy zauważyć, że podejmując wskazaną uchwałę Sąd Najwyższy wykroczył poza przysługującą mu kompetencję rozstrzygnięcia zagadnień prawnych związanych z występującymi w orzecznictwie sądowym rozbieżnościami w wykładni przepisów prawa i (uwzględnivszy, że uchwała ta ma moc zasady prawnej wiążącej wszystkie składy Sądu Najwyższego, a także – z racji autorytetu Sądu Najwyższego – również pośrednio oblijuje sądy powszechne oraz sądy wojskowe, nad którymi SN sprawuje nadzór judykacyjny) doprowadził do swoistego „wtłoczenia” do systemu prawa norm przewidujących nową bezwzględną przesłankę odwoławczą w postępowaniu karnym oraz nową przesłankę nieważności postępowania cywilnego. Tym samym SN dopuścił się działalności *quasi*-prawotwórczej zastrzeżonej dla ustawodawcy, a zatem działał poza kompetencją. Warto zwrócić uwagę, że w postanowieniu z 21 kwietnia 2020 r. (sygn. Kpt 1/20, OTK ZU A/2020, poz. 60; M. P. poz. 379) Trybunał Konstytucyjny postanowił, że „Sąd Najwyższy – również w związku z orzeczeniem sądu międzynarodowego – nie ma kompetencji do dokonywania prawotwórczej wykładni przepisów prawa, prowadzącej do zmiany stanu normatywnego w sferze ustroju i organizacji wymiaru sprawiedliwości, dokonywanej w drodze uchwały, o której mowa w art. 83 § 1 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (...) na podstawie art. 10, art. 95 ust. 1, art. 176 ust. 2, art. 183 ust. 2 oraz art. 187 ust. 4 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, dokonywanie zmiany w tym zakresie (...) należy do wyłącznej kompetencji ustawodawcy”.

Po drugie uchwała została wyeliminowana z porządku prawnego wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z 20 kwietnia 2020 r. (sygn. U 2/20, OTK ZU A/2020, poz. 61; M. P. poz. 376) jako niezgodna z Konstytucją oraz ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi. W konsekwencji nie może być uwzględniana w orzecznictwie sądowym. Nie stanowi (i formalnie nigdy nie mogła stanowić) dla organów władzy politycznej podstawy prawnej do

podejmowania działań faktycznych i prawnych godzących w status Sędziów Sądu Najwyższego powołanych przez Prezydenta na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej na podstawie art. 9a u.k.r.s.

Jak przesądził Trybunał Konstytucyjny w postanowieniu z 21 kwietnia 2020 r. „na podstawie art. 179 w związku z art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji, powołanie sędziego jest wyłączną kompetencją Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, którą wykonuje na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa osobiście, definitywnie, bez udziału i ingerencji Sądu Najwyższego (...) art. 183 Konstytucji nie przewiduje dla Sądu Najwyższego kompetencji do sprawowania przez ten organ nadzoru nad wykonywaniem przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej kompetencji, o której mowa w art. 179 w związku z art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji, w tym dokonywania wiążącej wykładni przepisów prowadzącej do określenia warunków skuteczności wykonywania przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej tej kompetencji”.

Należy zauważyć, że skoro regulacje konstytucyjne nie dają możliwości Sądowi Najwyższemu ingerowania w kompetencję Prezydenta do powoływania sędziów na wniosek KRS, tym bardziej ingerencja tego typu nie jest dopuszczalna ze strony innych organów władzy – zwłaszcza organów o charakterze politycznym, tj. legislatury oraz egzekutywy.

Przyjęte powyżej założenie wadliwości nominacji sędziowskich implikowało kolejne pozbawione podstaw prawnych działania i oceny, zakładające, że:

– Po pierwsze, Małgorzata Manowska nie została skutecznie powołana na Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, albowiem Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego powołuje Prezydent spośród kandydatów przedstawionych przez Zgromadzenie Ogólne Sędziów Sądu Najwyższego (zob. art. 183 ust. 3 Konstytucji), tj. kandydatami tymi mogą być wyłącznie Sędziowie Sądu Najwyższego. Skoro zaś Małgorzata Manowska została powołana przez Prezydenta na Sędziego Sądu Najwyższego na skutek wniosku Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej na podstawie art. 9a u.k.r.s., nie jest zatem Sędzią Sądu Najwyższego, a co za tym idzie Prezydent nie mógł powierzyć jej funkcji kierowniczej.

– Po drugie, Joanna Misztal-Konecka, Joanna Lemańska oraz Zbigniew Kapiński nie zostali skutecznie powołani na Prezesów Sądu Najwyższego kierujących (odpowiednio) Izbą Cywilną, Izbą Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych oraz Izbą Karną. Nieskuteczność powołania na funkcje kierownicze w ocenie władzy politycznej wynika z okoliczności powołania ich na Sędziów Sądu Najwyższego, w procedurze analogicznej do opisanej w poprzednim akapicie dotyczącym Małgorzaty Manowskiej.

Oceny statusu Joanny Misztal-Koneckiej Prezes Rady Ministrów dokonał poprzez zaniechanie obowiązku niezwłocznego opublikowania w Monitorze Polskim postanowienia Prezydenta z 26 września 2024 r. powołującego Sędziego Misztal-Konecką na Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Cywilnej. Tymczasem należało przypomnieć, że stosownie do art. 10 ust. 2 pkt 4 lit. h) ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461; dalej: u.o.a.n. albo ustawa o ogłaszaniu) w Monitorze Polskim ogłasza się również akty rządowe Prezydenta dotyczące powoływania lub odwoływania na określone w Konstytucji i ustawach stanowiska państwowe. Tym samym – uwzględnivszy również odpowiednie regulacje ustawowe przytoczone w dalszej części poświęconej obowiązkowi publikacji orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego – należało stwierdzić, że na Prezesie Rady Ministrów ciąży prawny obowiązek niezwłocznego opublikowania postanowienia Prezydenta o powołaniu Sędziego Joanny Misztal-Koneckiej na Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Cywilnej. Obowiązek ten Prezes Rady Ministrów Donald Tusk powinien wykonać za pośrednictwem Rządowego Centrum Legislacji, kierowanego przez Prezesa RCL Joannę Kanpińską. Brak niezwłocznej publikacji aktu rządowego Prezydenta – jakkolwiek nie pozbawia go ważności oraz skuteczności, ani też nie uniemożliwia Joannie Misztal-Koneckiej kierowanie pracą Izby Cywilnej – stanowi działanie sprzeczne z ustawą. Wydawca dziennika promulgacyjnego nie ma bowiem prawa dokonywać oceny legalności aktu rządowego Prezydenta, w tym nie może dokonywać oceny ze skutkiem prawnym, czy osoba powoływana przez Prezydenta na Prezesa Sądu Najwyższego jest prawidłowo powołanym sędzią tegoż sądu. Zgodnie z art. 144 ust. 3 pkt 23 Konstytucji powoływanie Prezesów Sądu Najwyższego należy do prerogatyw Prezydenta, tym samym głowa państwa realizuje swoją kompetencję bez udziału Prezesa Rady Ministrów polegającego na udzieleniu aktowi kontrasygnaty (pod rygorem nieważności zob. *a contrario* art. 144 ust. 2 Konstytucji). Wobec tego tym bardziej czynność promulgacji wskazanego aktu rządowego głowy państwa ma charakter wyłącznie techniczny. *Nota bene* należało zauważyć, że Prezes Rady Ministrów również zaniechał spełnienia obowiązku publikacji postanowienia Prezydenta z 9 grudnia 2024 r. o powołaniu Sędziego Bogdana Święczkowskiego na stanowisko Prezesa Trybunału Konstytucyjnego. Zaniechanie Prezesa Rady Ministrów – podobnie jak w odniesieniu do sprawy Sędziego Joanny Misztal-Koneckiej – ma charakter całkowicie bezprawny i uznaniowy, przy czym nie niweczy skutków postanowienia Prezydenta realizującego prerogatywę, o której stanowi art. 194 ust. 2 w związku z art. 144 ust. 3 pkt 21 Konstytucji.

Nie ulega bowiem wątpliwości, że w demokratycznym państwie prawnym, którego ustrój opiera się na zasadzie podziału i równowagi władzy, Prezes Rady Ministrów nie zajmuje pozycji nad-organu (super-organu) stojącego ponad wszelkimi organami państwowymi sprawując nad nimi nieograniczoną, bezprawną i uznaniową kontrolę. Prezes Rady Ministrów jak każdy organ władzy publicznej stosownie do art. 7 Konstytucji może działać wyłącznie na podstawie i w granicach prawa. Inaczej mówiąc, może robić li tylko to na co prawo wyraźnie mu pozwala. Istotne jest, aby w toku swojej działalności Prezes Rady Ministrów działał na podstawie prawa interpretowanego zgodnie z kanonami przyjętymi w polskiej kulturze prawnej (powszechnymi regułami egzegezy prawa), a nie na podstawie prawa interpretowanego w sposób dowolny, z pozycji organu reprezentującego przymus państwowy (z pozycji silniejszego) tak jak aktualny piastun tego stanowiska prawo rozumie, albo jak chciałby aby prawo polskie wyglądało.

W kontekście procedury zmierzającej do powołania Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Cywilnej jedynie sygnalizacyjnie należy wskazać na okoliczność podjęcia przez Prezesa Rady Ministrów próby uchylecia kontrasygnaty dla postanowieniem Prezydenta z 17 sierpnia 2024 r. (nr 1131.18.2024) w sprawie wyznaczenia przewodniczącego zgromadzenia sędziów Izby Cywilnej Sądu Najwyższego. Pierwotnie Prezes Rady Ministrów kontrasygnował ww. postanowienie, które zostało ogłoszone w Monitorze Polskim 27 sierpnia 2024 r. pod pozycją 799. Celem postanowienia było wyznaczenie na podstawie art. 15 § 3 w związku z art. 13 § 3 u.s.n. Sędziego Sądu Najwyższego Krzysztofa Wesołowskiego na przewodniczącego zgromadzenia sędziów Izby Cywilnej Sądu Najwyższego dokonującego wyboru kandydatów na stanowisko Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Cywilnej Sądu Najwyższego. Stosownie do art. 144 ust. 2 Konstytucji akt jako nierealizujący żadnej z prerogatyw określonych w art. 144 ust. 3 Konstytucji dla swojej ważności wymagał podpisu Prezesa Rady Ministrów. Po publikacji Prezes Rady Ministrów oznajmił opinii publicznej, że złożenie podpisu pod postanowieniem Prezydenta była konsekwencją błędu obsługi prawnej, która nie dostrzegła „politycznego” charakteru postanowienia Prezydenta wyznaczającego na przewodniczącego zgromadzenia osobę, która w opinii władzy politycznej nie jest Sędzią Sądu Najwyższego. Wykorzystując jako pretekst okoliczność wystąpienia przez dwóch Sędziów Sądu Najwyższego ze skargami do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie skierowanymi wobec postanowienia Prezydenta z 17 sierpnia 2024 r. oraz samej kontrasygnaty, Prezes Rady Ministrów poinformował opinię publiczną, że korzystając z trybu „samokontroli” zaskarżonego aktu podjął decyzję o uchyleniu kontrasygnaty.

Z informacji Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie wynika, że „dniu 6 września 2024 r. do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie wpłynęła skarga sędziów Sądu Najwyższego Dariusza Zawistowskiego i Karola Weitza na postanowienie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z 17 sierpnia 2024 r. nr 1131.18.2024 w sprawie wyznaczenia przewodniczącego zgromadzenia sędziów Izby Cywilnej Sądu Najwyższego. Pismem z 9 września 2024 r., zgodnie z art. 54 § 1 i 2 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2024 r. poz. 935), skarga ta została przekazana do Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w celu udzielenia odpowiedzi na skargę. W piśmie z 18 września 2024 r. skarżący cofnęli skargę i wnieśli o umorzenie postępowania, wskazując, że 9 września 2024 r. Prezes Rady Ministrów uwzględnił skargę skarżących na kontrasygnatę w całości. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej w odpowiedzi na skargę wniósł o odrzucenie skargi jako niedopuszczalnej. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie postanowieniem z 29 października 2024 r. odrzucił skargę sędziów Sądu Najwyższego Dariusza Zawistowskiego i Karola Weitza na postanowienia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z 17 sierpnia 2024 r. w sprawie wyznaczenia przewodniczącego zgromadzenia sędziów Izby Cywilnej Sądu Najwyższego jako niedopuszczalną uznając, że postanowienie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej o wyznaczeniu przewodniczącego zgromadzenia sędziów Izby Cywilnej Sądu Najwyższego nie mieści się w sferze administracji publicznej, podległej kognicji sądów administracyjnych, ale stanowi wyłącznie akt urzędowy o charakterze ustrojowym - związany z organizacją wewnętrzną Sądu Najwyższego” (zob. WSA w Warszawie rozpatrzył skargę na postanowienie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie wyznaczenia przewodniczącego zgromadzenia sędziów Izby Cywilnej Sądu Najwyższego. - Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie; dostęp: 24 stycznia 2025 r.).

Nadto Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie poinformował, że „w dniu 10 października 2024 r. odnotowano wpływ skargi sędziów Sądu Najwyższego Dariusza Zawistowskiego i Karola Weitza na kontrasygnatę Prezesa Rady Ministrów wobec postanowienia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 17 sierpnia 2024 r. nr 1131.18.2024 w sprawie wyznaczenia przewodniczącego zgromadzenia sędziów Izby Cywilnej Sądu Najwyższego. Wraz ze skargą Prezes Rady Ministrów przekazał odpowiedź na skargę, w której wniósł o skierowanie sprawy do rozpatrzenia w trybie uproszczonym oraz umorzenie postępowania sądowoadministracyjnego, wskazując, że w dniu 9 września 2024 r. uchylił kontrasygnatę wobec postanowienia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 17 sierpnia 2024 r. w sprawie wyznaczenia przewodniczącego zgromadzenia sędziów Izby Cywilnej Sądu

Najwyższego oraz odmówił udzielenia kontrasygnaty wobec postanowienia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 17 sierpnia 2024 r. w sprawie wyznaczenia przewodniczącego zgromadzenia sędziów Izby Cywilnej Sądu Najwyższego. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie postanowieniem z 31 października 2024 r. odrzucił skargę sędziów Sądu Najwyższego Dariusza Zawistowskiego i Karola Weitza na kontrasygnatę Prezesa Rady Ministrów wobec postanowienia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 17 sierpnia 2024 r. nr 1131.18.2024 w sprawie wyznaczenia przewodniczącego zgromadzenia sędziów Izby Cywilnej Sądu Najwyższego jako niedopuszczalną uznając, że złożenie przez Prezesa Rady Ministrów podpisu pod aktem urzędowym Prezydenta Rzeczypospolitej, nie stanowi w żadnej mierze rozstrzygnięcia sprawy administracyjnej poprzez bezpośrednie władcze ukształtowanie sytuacji prawnej adresata, co wyklucza możliwość zakwalifikowania kontrasygnaty Prezesa Rady Ministrów, nie tylko jako decyzji lub postanowienia ale także jako aktu lub czynności, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2024 r. poz. 935) zwanej dalej «p.p.s.a.». To zaś oznacza, że złożenie przez Prezesa Rady Ministrów podpisu pod aktem urzędowym Prezydenta Rzeczypospolitej, nie należy do kognicji sądów administracyjnych, zaś skarga w tym przedmiocie podlega odrzuceniu jako niedopuszczalna, zgodnie z art. 58 § 1 pkt 1 p.p.s.a. (zob. Postanowienie WSA w Warszawie w sprawie kontrasygnaty Prezesa Rady Ministrów wobec postanowienia Prezydenta RP w przedmiocie wyznaczenia przewodniczącego zgromadzenia sędziów Izby Cywilnej Sądu Najwyższego. - Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie; dostęp: 24 stycznia 2025 r.).

Niezależnie od powyższej oceny WSA w Warszawie w przedmiocie niedopuszczalności skarg, należy stanowczo podkreślić, że na gruncie konstytucyjnym nie jest dopuszczalne, aby Prezes Rady Ministrów uchylił (względnie cofnął) kontrasygnatę już udzieloną aktowi urzędowemu Prezydenta, ogłoszonemu w dzienniku promulgacyjnym. O ile można zgodzić się z poglądem zakładającym dopuszczalność odmowy udzielenia konkretnemu aktowi urzędowemu kontrasygnaty (zwłaszcza, gdy wydanie aktu przez Prezydenta nie ma charakteru obligatoryjnego, lecz jest fakultatywne), o tyle nie można zaakceptować poglądu przyznającego Prezesowi Rady Ministrów możliwość uchylenia kontrasygnaty już udzielonej. W szczególności podstawy takiej nie można doszukiwać się w odpowiednio stosowanych przepisach regulujących postępowanie przed sądami administracyjnymi – tzw. autokontroli. Kwestia udzielania kontrasygnaty znajduje unormowanie konstytucyjne, a zatem tylko Konstytucja mogłaby regulować procedurę uchylenia kontrasygnaty.

Co prawda działania Prezesa Rady Ministrów oraz Sędziów Sądu Najwyższego, którzy złożyli skargi do WSA w Warszawie nie doprowadziły do udaremnienia skutków prawnych wywołanych postanowieniem Prezydenta z 17 sierpnia 2024 r. (finalnie zgromadzenie wyborcze w Izbie Cywilnej odbyło się, a kandydaci na Prezesa Sądu kierującego pracą tej izby zostali przedstawieni Prezydentowi, spośród których wskazana została Sędzia Joanna Misztal-Konecka), niemniej aktywność Prezesa Rady Ministrów (usiłowanie nieudolne) podważała stabilność bezpieczeństwa prawnego Rzeczypospolitej Polskiej.

Należy także zauważyć, że sędziowski status Sędziego Zbigniewa Kapińskiego Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Karnej został podważony przez Prokuratora Generalnego oraz kierownictwo obecnej prokuratury krajowej, w związku z wydaniem przez Sąd Najwyższy z udziałem Sędziego Kapińskiego uchwały z 27 września 2024 r. (sygn. I KZP 3/24) dotyczącej wykładni przepisów stanowiących podstawę normatywną przywrócenia w 2022 r. prokuratora Dariusza Barskiego do służby czynnej, powołanego następnie na Pierwszego Zastępcę Prokuratora Generalnego, Prokuratora Krajowego.

Sąd Najwyższy podjął uchwałę następującej treści „[p]rzepisy artykułu 47 § 1 i 2 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o prokuraturze (Dz.U. z 2016 r., poz. 178 ze zm.) nie mają charakteru epizodycznego i nie zawierają ograniczenia temporalnego dotyczącego ich obowiązywania. Przepisy te mają charakter ustrojowy i obowiązują nadal, do czasu ewentualnego wyeliminowania w sposób przewidziany prawem. Oznacza to, że prokurator pozostający w stanie spoczynku w dniu wejścia w życie wyżej wymienionej ustawy może wrócić na swój wniosek na ostatnio zajmowane stanowisko lub stanowisko równorzędne. Uprawnienie to nie dotyczy jedynie tych prokuratorów, którzy przeszli w stan spoczynku z przyczyn zdrowotnych. Prokurator, który skorzystał z tego uprawnienia jest prokuratorem pozostającym w służbie czynnej. Podjęte przez Prokuratora Generalnego na tej podstawie prawnej decyzje nie mogą być uznane za wadliwe, nieobowiązujące, czy też niewywołujące skutków prawnych. W konsekwencji, skoro podjęcie stosownej decyzji o przywróceniu prokuratora w stanie spoczynku do służby czynnej, w trybie art. 47 § 1 i 2 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o prokuraturze (Dz.U. z 2016 r., poz. 178 ze zm.), a następnie powołanie go przez Prezesa Rady Ministrów, na wniosek Prokuratora Generalnego, na stanowisko Pierwszego Zastępcy Prokuratora Generalnego – Prokuratora Krajowego miało wiążącą podstawę prawnoustrojową, to było powołaniem prawnie skutecznym”. Wobec skuteczności powołania Dariusza Barskiego na Prokuratora Krajowego (potwierdzonej przez Sąd Najwyższy) zmiana personalna na tym

stanowisku, polegająca na odwołaniu Prokuratora Krajowego i powołaniu następcy wymagała zastosowania procedury określonej w art. 14 § 1 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. prawo o prokuraturze (Dz. U. z 2024 r. poz. 390). Brak zastosowania tejże procedury skutkowało bezskutecznym usiłowaniem powołania na niewakujące stanowisko Prokuratora Krajowego prokuratora Dariusza Korneluka. Nawet gdyby przyjąć, że Prokurator Generalny oraz Prezes Rady Ministrów przed podjęciem uchwały z 27 września 2024 r. zasadnie twierdzili, że dokonali skutecznej zmiany na stanowisku Prokuratora Krajowego, to po dacie podjęcia uchwały byli zobowiązani do podjęcia działań restytucyjnych, przywracających legalne kierownictwo Prokuratury Krajowej. W rzeczywistości Prezes Rady Ministrów, Prokurator Generalny oraz prokurator Dariusz Korneluk uznali uchwałę z 27 września jako nieistniejącą. Zgodnie z komunikatem prasowym podpisanym przez rzecznika prokuratury krajowej stwierdzono, że „Sąd Rejonowy Gdańsk-Południe w Gdańsku, na posiedzeniu w dniu 6 marca 2024 r., rozpoznając wniesiony środek zaskarżenia, uznał, że w sprawie pojawiło się zagadnienie prawne wymagające zasadniczej wykładni ustawy. Sąd postanowił, na podstawie art. 441 § 1 k.p.k., przekazać Sądowi Najwyższemu do rozstrzygnięcia zagadnienie prawne dotyczące między innymi wykładni przepisów art. 47 § 1 i 2 ustawy z 28 marca 2016 roku Przepisy wprowadzające ustawę Prawo o prokuraturze co do możliwości pełnienia przez prokuratora Dariusza Barskiego funkcji Prokuratora Krajowego. Sprawa została zarejestrowana w Sądzie Najwyższym pod sygn. I KZP 3/24. Do rozpoznania tej sprawy wyznaczeni zostali Zbigniew Kapiński, Marek Siwek i Igor Zgoliński. Osoby te zostały powołane do pełnienia urzędu na stanowisku w Sądzie Najwyższym przez Prezydenta RP w wyniku wadliwej procedury - na podstawie wniosku Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. W związku z tym nie mają waloru bezstronności oraz przymiotu niezawisłości, a co za tym idzie Sąd Najwyższy z ich udziałem nie ma statusu Sądu niezależnego w rozumieniu art. 45, 173 i 178 Konstytucji RP oraz art. 6 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i art. 47 Karty Praw Podstawowych. Procedura powoływania sędziów na podstawie powołanej ustawy była przedmiotem rozstrzygnięć Sądu Najwyższego oraz Trybunałów międzynarodowych. Najistotniejsze z nich uchwała połączonych Izb Sądu Najwyższego: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 23 stycznia 2020 roku oraz uchwała 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 roku, sygn. I KZP 2/22. Wobec powyższego prokurator dwukrotnie, w dniu 13 i 27 września 2024 r., wnosił o wyłączenie Zbigniewa Kapińskiego, Marka Siwka oraz Igora Zgolińskiego od orzekania, z uwagi na to, że sąd z ich udziałem nie tworzy Sądu niezależnego, bezstronnego i niezawisłego. Wnioski te zostały pozostawione bez rozpoznania. Żaden z tych wniosków o wyłączenie nie

został rozpoznany przez prawidłowo powołanego sędziego. Wobec powyższego dzisiejsze stanowisko w sprawie o sygn. I KZP 3/24 nie jest uchwałą Sądu Najwyższego w rozumieniu art. 441 kpk. Stanowisko to nie wywołuje skutków prawnych, ponieważ zostało podjęte przez osoby nieuprawnione” (zob. Oświadczenie Prokuratury Krajowej w sprawie dzisiejszego stanowiska wyrażonego w Sądzie Najwyższym - Prokuratura Krajowa - Portal Gov.pl; dostęp: 24 stycznia 2025 r.).

Tym samym prokuratura kierowana przez Prokuratora Generalnego Adama Bodnara przyznała sobie prawo, oceny statusu sędziów zasiadających w składzie, a w konsekwencji uznała, że orzeczenie sądu nie wywołuje skutków prawnych. Działanie takie pozostaje w oczywistej sprzeczności z przepisami prawa, albowiem prokuratura (*nota bene* reprezentowana w tym postępowaniu przed Sądem Najwyższym) nie posiada legitymacji kompetencyjnej do oceny statusu sędziów tworzących skład sądu. Powyższej oceny o niedopuszczalności dokonywania przez prokuraturę oceny statusu sędziów podejmujących uchwałę nie zmienia okoliczność, że uchwała została wydana wskutek rozpoznania zagadnienia prawnego przekazanego przez konkretny sąd na podstawie art. 441 § 1 k.p.k., a tym samym stosownie do § 3 tegoż przepisu jest wiążąca w danej sprawie. Istotnie od strony formalnej tylko sąd kierujący pytaniem zobligowany jest do uwzględnienia wykładni prawa zaprezentowanej w uchwale z 27 września 2024 r. (uchwała ta nie ma również mocy zasady prawej, jako wydana w składzie trzech sędziów). Niemniej podjęcie uchwały przez Sąd Najwyższy nie może być uznane za prawnie obojętne dla praktyki stosowania prawa w podobnych sprawach. Poza tym formalne ograniczenie na gruncie art. 441 § 3 k.p.k. wiążącego charakteru uchwały (wykładni w niej przedstawionej) nie może stanowić podstawy do przyjęcia, że osoby faktycznie kierujące obecnie Prokuraturą Krajową mogą dokonywać oceny wadliwości powołania na urząd sędziego Sądu Najwyższego.

Podsumowując ten wątek, Sąd Najwyższy w ocenie władzy politycznej jest obsadzony nieprawidłowo powołanymi sędziami – tzw. neosędziowie (stanowiący większość liczbowej obsady składu tegoż sądu), a także pozbawiony jest legalnego kierownictwa. Co za tym idzie w ocenie władzy politycznej za Sąd Najwyższy mogą być uznane wyłącznie składy orzekające obsadzone w całości przy udziale sędziów powołanych przez Prezydenta na wniosek KRS, do której piętnastu sędziów-członków nie wybierał Sejm na podstawie art. 9a u.k.r.s. Pozostałe składy nie są uznawane za Sąd Najwyższy, a orzeczenie przez nie wydane władza polityczna pomija.

1.2. Władza polityczna podważa także wewnętrzną strukturę Sądu Najwyższego określoną w ustawie z dnia 8 grudnia 2017 r. (Dz. U. z 2024 r. poz. 622; dalej: u.s.n.), a także konstytucyjną oraz ustawową pozycję Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych. Powyższe spowodowane jest następującymi okolicznościami:

- Po pierwsze, skład osobowy Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych tworzą wyłącznie Sędziowie powołani przez Prezydenta na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej na podstawie art. 9a u.k.r.s.;
- Po drugie, pracami izby kieruje Joanna Lemańska, która w ocenie władzy politycznej nie została skutecznie powołana na Sędziego Sądu Najwyższego, a w konsekwencji także na funkcję Prezesa Sądu Najwyższego;
- Po trzecie, Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych spełnia kryteria zakazanego konstytucyjnie „sądu specjalnego” co ma być spowodowane szczególnymi kompetencjami umożliwiającymi orzekanie tej izbie w sprawach najwyższej wagi oraz w sprawach o charakterze „politycznym” (rozpoznawanie skarg nadzwyczajnych, rozpoznawanie spraw wyborczych, rozpoznawanie skarg o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnych orzeczeń sądowych, jeżeli niezgodność z prawem polega na podważaniu statusu osoby powołanej do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego, która wydała orzeczenia w sprawie – szerzej zob. art. 26 u.s.n; rozpoznawanie zagadnień prawnych dotyczących niezawisłości sędziego lub niezależności sądu szerzej zob. art. 82 u.s.n.).

Już w tym miejscu należy wskazać, że w obrocie prawnym nie istnieje żaden wyrok Trybunału Konstytucyjnego stwierdzający, że normy prawne dotyczące Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych oraz Sędziów w niej orzekających, są niezgodne z aktami wyższego rzędu. Z kolei orzeczenia sądów międzynarodowych (ETPCz oraz TSUE) dotyczące Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych oraz generalnie Sędziów Sądu Najwyższego powołanych przez Prezydenta Andrzej Duda na wniosek KRS ukształtowanej na podstawie art. 9a u.k.r.s., nie mogą kreować podstawy prawnej służącej podważeniu pozycji ustrojowej tej izby oraz statusu jej sędziów, albowiem sądy międzynarodowe nie mają legitymacji kompetencyjnej do jurydycznego orzekania ze skutkiem prawnym w zakresie organizacji władzy sądowniczej w Rzeczypospolitej Polskiej.

Po 13 grudnia 2023 r. podważanie pozycji ustrojowej Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych jako Sądu Najwyższego, a także statusu Sędziów w niej orzekających ujawniło się w następujących publicznie znanych sprawach:

– Po pierwsze, Marszałek Sejmu X kadencji Szymon Hołownia zlekceważył postanowienia Sądu Najwyższego Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych z 4 stycznia 2024 r. (sygn. akt I NSW 1268/23) oraz z 5 stycznia 2024 r. (sygn. akt I NSW 1267/23), uchylające postanowienia Marszałka Sejmu stwierdzające wygaśnięcie mandatów poselskich – odpowiednio – posła Macieja Wąsika oraz posła Mariusza Kamińskiego. Wbrew treści orzeczeń Sądu Najwyższego Marszałek podtrzymywał stanowisko, że mandaty wskazanych posłów wygasły, w konsekwencji nie dopuszczał ich do prac sejmowych. W rzeczywistości aż do dnia rzeczywistego wygaśnięcia mandatów w związku z wyborem Mariusza Kamińskiego i Macieja Wąsika na posłów do Parlamentu Europejskiego, Marszałek nie wykonał postanowień Sądu Najwyższego z 4 i 5 stycznia 2024 r. Działanie to stanowiło rażące naruszenie prawa.

Ocenę statusu Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych oraz sędziów w niej orzekających Marszałek wyraził już na etapie przekazywania odwołań posłów od postanowień stwierdzających wygaśnięcie mandatów poselskich, do Sądu Najwyższego. Marszałek przekazał bowiem te odwołania do niewłaściwej w tego typu sprawach Izby Pracy i Ubezpieczeń Społecznych. Jak zauważył Trybunał Konstytucyjny „wbrew wyraźnej treści obowiązujących przepisów ustawy o SN określających właściwość rzeczową poszczególnych izb Sądu Najwyższego, a także wbrew określeniu właściwości sądu przez samych posłów Mariusza Kamińskiego i Macieja Wąsika w treści wywiedzionych odwołań, Marszałek Sejmu przekazał odwołania posłów bezpośrednio do niewłaściwej w tego typu sprawach Izby Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego, z pominięciem biura podawczego Sądu Najwyższego” (wyrok z 26 listopada 2024 r., sygn. K 14/24, OTK ZU A/2024, poz.121).

Niewykonanie przez Marszałka Sejmu postanowień Sądu Najwyższego z 4 i 5 stycznia 2024 r. polegające na trwałym uniemożliwieniu posłom sprawowania mandatów stanowiło przyczynę już trzykrotnego orzeczenia przez Trybunał Konstytucyjny niekonstytucyjności aktów pochodzący od Sejmu X kadencji (zob. sprawy o sygn. K 7/24, U 4/24, K 14/24).

– Po drugie, Minister Finansów nie wykonał uchwały Państwowej Komisji Wyborczej Nr 421/2024 z 30 grudnia 2024 r. w sprawie sprawozdania finansowego Komitetu Wyborczego Prawo i Sprawiedliwość z wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadzonych w dniu 15 października 2023 r. Państwowa Komisja Wyborcza postanowiła w wykonaniu postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2024 r. (sygn. akt I NSW 55/24) przyjąć sprawozdanie finansowe Komitetu Wyborczego Prawo i Sprawiedliwość o przychodach, wydatkach i zobowiązaniach finansowych tego Komitetu, w tym o uzyskanych kredytach bankowych i warunkach ich

uzyskania, związanych z udziałem w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, przeprowadzonych w dniu 15 października 2023 r. (§ 1).

Z informacji publicznych pochodzących od przedstawicieli władzy politycznej wynika, że niewykonanie ww. uchwały spowodowane jest nieuznawaniem za Sąd Najwyższy Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych, która postanowieniem z 11 grudnia 2024 r. (sygn. akt I NSW 55/24) uznała za zasadną skargę Komitetu Wyborczego Prawo i Sprawiedliwość na uchwałę Państwowej Komisji Wyborczej nr 316/2024 z dnia 29 sierpnia 2024 r. w sprawie sprawozdania finansowego Komitetu Wyborczego Prawo i Sprawiedliwość z wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadzonych w dniu 15 października 2023 r. Zaskarżona uchwała PKW odrzucała sprawozdanie Komitetu Wyborczego Prawo i Sprawiedliwość o przychodach, wydatkach i zobowiązaniach finansowych tego Komitetu, w tym o uzyskanych kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania, związanych z udziałem we wskazanych wyborach. W związku z wydaniem przez Sąd Najwyższy postanowienia z 11 grudnia 2024 r. Państwowa Komisja Wyborcza stosownie do art. 145 § 6 kodeksu wyborczego zobowiązana była do niezwłocznego postanowienia o przyjęciu sprawozdania finansowego. Na Ministrze Finansów spoczywał obowiązek przekazania dotacji podmiotowej partii Prawo i Sprawiedliwość w pełnej wysokości (zob. pismo Przewodniczącego PKW z 30 grudnia 2024 r. skierowane do Ministra Finansów). W tym miejscu należy podkreślić, że pomimo iż czynność ministra wykonująca uchwałę PKW z 30 grudnia 2024 r. ma charakter wyłącznie „techniczno-księgowy” Minister Finansów nie wykonał niezwłocznie uchwały PKW. Zamiast tego minister wymienia korespondencję z Państwową Komisją Wyborczą, co ma na celu wyjaśnienie rzekomych niejasności treści uchwały z 30 grudnia 2024 r. (zob. [Treść pisma Ministra Finansów do PKW.pdf](#) oraz [Treść pisma Ministra Finansów do PKW 15012025.pdf](#); dostęp: 24 stycznia 2025 r.).

Nie można wykluczyć, że ujawnione zachowanie Ministra Finansów spowodowane zostało podjęciem przez Radę Ministrów uchwały z 18 grudnia 2024 r. (powołanej w dalszych rozważaniach, dotyczącej Trybunału Konstytucyjnego oraz Krajowej Rady Sądownictwa). Zgodnie z treścią § 2 ust. 2 uchwały z 18 grudnia 2024 r. „[p]odejmowane w latach 2018–2023 działania w procesie powoływania sędziów do Sądu Najwyższego wskazywały na całkowite lekceważenie autorytetu, niezależności i roli sądownictwa. W efekcie Sąd Najwyższy orzekający w składach, w których zasiada osoba powołana do pełnienia urzędu na stanowisku sędziowskim przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r.

o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, nie może zostać uznany za «nie zależny, bezstronny i niezawisły sąd» w rozumieniu Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz «sąd ustanowiony ustawą» w rozumieniu art. 6 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności. W wyroku z dnia 7 listopada 2024 r. w sprawie C.A. S.A. i inni przeciwko Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, sprawa C-326/23, Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej odmówił przyjęcia do rozpoznania pytania prejudycjalnego skierowanego przez Sąd Najwyższy orzekający w składzie jednego sędziego Izby Cywilnej Sądu Najwyższego, powołanego w skład Sądu Najwyższego w wyniku wniosku Krajowej Rady Sądownictwa po 2018 r.” W § 2 ust. 5 Rada Ministrów wyraziła stanowiska, że „Sąd Najwyższy orzekający w składach, w których zasiada osoba powołana do pełnienia urzędu na stanowisku sędziowskim przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, nie spełnia wymogów niezależności i bezstronności. Z tego względu Rada Ministrów uznaje konieczność podjęcia działań ukierunkowanych na rozwiązanie problemów ustrojowych wynikających z działalności orzeczniczej Sądu Najwyższego w budzących wątpliwości składach orzekających”.

Pomijając merytoryczną ocenę trafności stanowiska Rady Ministrów, w tym miejscu należy ograniczyć się do stwierdzenia, że uchwała z 18 grudnia 2024 r. nie może stanowić dla Ministra Finansów podstawy prawnej zwalniającej go z ustawowego obowiązku wykonania uchwały PKW z 30 grudnia 2024 r. (zob. art. 150 § 6 w związku z art. 150 § 1 kodeksu wyborczego).

Akt prawa wewnętrznego nie może bowiem znosić ustawowych obowiązków funkcjonariuszy publicznych. Obowiązki ustawowe mogą być zniesione w drodze ustawy.

Nadto należy przypomnieć – analogicznie jak w rozważaniach dotyczących Krajowej Rady Sądownictwa – że § 2 ust. 7 uchwały z 18 grudnia 2024 r. nie może stanowić podstawy opatrywania przez wydawcę organu urzędowego, promulgowanych orzeczeń Sądu Najwyższego z notą o treści „Zgodnie z wyrokami Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w sprawach: Wałęsa przeciwko Polsce (skarga nr 50849/21), Reczkowicz przeciwko Polsce (skarga nr 43447/19), Dolińska-Ficek i Ozimek przeciwko Polsce (skarga nr 49868/19 i nr 57511/19), Advance Pharma sp. z o.o. przeciwko Polsce (skarga nr 1469/20) i Grzęda przeciwko Polsce (skarga nr 43572/18), a także zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, w tym wyrokiem z dnia 21 grudnia 2023 r., L.G. przeciwko

Krajowej Radzie Sądownictwa, sprawa C-718/21, oraz wyrokiem z dnia 7 listopada 2024 r., C.W. S.A. i inni przeciwko Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, sprawa C-326/23, Krajowa Rada Sądownictwa ukształtowana na mocy ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3) nie daje rękojmi niezależności od władzy ustawodawczej i wykonawczej, a nieprawidłowości w procesie powoływania sędziów nie pozwalają na uznanie Sądu Najwyższego – orzekającego w składach, w których zasiadała osoba powołana do pełnienia urzędu na stanowisku sędziowskim przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw – za sąd ustanowiony na mocy ustawy.”

Należy stanowczo podkreślić, że jeżeli przepis ustawowy przewiduje ogłoszenie konkretnego orzeczenia Sądu Najwyższego (np. art. 244 § 6 kodeksu wyborczego) w dzienniku promulgacyjnym, wydawca dziennika zobowiązany jest do niezwłocznego promulgowania takiego orzeczenia zgodnie z regulacjami ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych. Obowiązujące ustawodawstwo nie przewiduje możliwości opatrywania promulgowanego orzeczenia notami, których zamieszczenie wydawca dziennika uznał za zasadne, czy nawet za znajdujące oparcie w akcie wewnętrznym jakim jest uchwała Rady Ministrów.

1.3. W tym miejscu należy raz jeszcze zwrócić uwagę na skutki dla ciągłości władzy państwowej, które może w zakresie procesu wyborczego Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w 2025 r. wywołać dalsze podważanie pozycji ustrojowej Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego, a także statusu sędziów w niej orzekających.

Zgodnie z art. 129 ust. 1 Konstytucji ważność wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej stwierdza Sąd Najwyższy. Wyborcy przysługuje prawo zgłoszenia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyboru Prezydenta na zasadach określonych w ustawie (zob. art. 129 ust. 2 Konstytucji). Jeśli Sąd Najwyższy stwierdzi nieważność wyboru, przeprowadza się nowe wybory, na zasadach przewidzianych w art. 128 ust. 2 dla przypadku opróżnienia urzędu Prezydenta (zob. art. 129 ust. 3 Konstytucji). Konstytucja nie rozstrzyga, czy uchwała w przedmiocie stwierdzenia ważności musi zostać podjęta przed dopuszczeniem prezydenta-elekta do złożenia przed Zgromadzeniem Narodowym przysięgi przewidzianej w art. 130 Konstytucji. Prezydent obejmuje bowiem urząd „po złożeniu wobec Zgromadzenia Narodowego następującej przysięgi: «Obejmując z woli Narodu urząd Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, uroczyście przysięgam, że dochowam wierności postanowieniom

Konstytucji, będę strzegł niezłomnie godności Narodu, niepodległości i bezpieczeństwa Państwa, a dobro Ojczyzny oraz pomyślność obywateli będą dla mnie zawsze najwyższym nakazem». Przysięga może być złożona z dodaniem zdania «Tak mi dopomóż Bóg»». Zgodnie zaś z art. 128 ust. 1 Konstytucji kadencja Prezydenta Rzeczypospolitej rozpoczyna się w dniu objęcia przez niego urzędu.

Rozwinięciem regulacji konstytucyjnej jest art. 324 kodeksu wyborczego. Zgodnie z § 1 Sąd Najwyższy na podstawie sprawozdania z wyborów przedstawionego przez Państwową Komisję Wyborczą oraz po rozpoznaniu protestów rozstrzyga o ważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej. W sprawie, o której mowa w § 1, Sąd Najwyższy orzeka w składzie całej właściwej izby (§ 1a). Uchwałę w sprawie, o której mowa w § 1, Sąd Najwyższy podejmuje w ciągu 30 dni od dnia podania wyników wyborów do publicznej wiadomości przez Państwową Komisję Wyborczą, na posiedzeniu z udziałem Prokuratora Generalnego i Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej (§2). Uchwałę Sądu Najwyższego przedstawia się niezwłocznie Marszałkowi Sejmu, a także przesyła Państwowej Komisji Wyborczej oraz ogłasza w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej (§3).

Nie przesądzając problemu, czy konstytucyjnie dopuszczalne jest objęcie przez Prezydenta urzędu zanim Sąd Najwyższy podejmie uchwałę w przedmiocie stwierdzenia ważności wyboru, należy wskazać, że ustawa o Sądzie Najwyższym w art. 324 § 2 przewidziała konkretny termin na jej podjęcie, tj. w ciągu 30 dni od dnia podania wyników wyborów do publicznej wiadomości przez Państwową Komisję Wyborczą. Uwzględniając, że wybory Prezydenckie Marszałek Sejmu zarządził na 18 maja 2025 r. – jeżeli będzie konieczne ponowne głosowanie – Naród wyboru dokona 1 czerwca 2025 r. (data tzw. drugiej tury wyborów prezydenckich). Uwzględniając, że PKW ogłosi wyniki wyborów po upływie maksymalnie 2-3 dni od dnia głosowania (zatem w początkach czerwca; w 2020 r. oficjalne wyniki drugiej tury wyborów prezydenckich przeprowadzonych 12 lipca 2020 r., PKW ogłosiła następnego dnia), termin na podjęcie uchwały w trybie art. 324 k.w. upłynie z początkiem lipca, a zatem na około miesiąc przed dniem, w którym Prezydent Elekt powinien złożyć przysięgę przed Zgromadzeniem Narodowym (tj. 6 sierpnia 2025 r.). Ewentualne podważanie zgodności z prawem podjęcia uchwały przez Izbę Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w okresie lipiec-sierpień 2025 r. może prowadzić do trudnych do przewidzenia skutków ustrojowych, a także społecznych w zakresie destabilizacji sytuacji wewnętrznej i porządku publicznego, a także do nasilenia polaryzacji społeczeństwa.

Kontynuowanie działań podważających status prawnoustrojowy Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych może doprowadzić do chaosu prawnego w zakresie objęcia urzędu przez Prezydenta Elekta. Jeśli bowiem przyjąć, że podjęcie uchwały o stwierdzeniu ważności wyboru jest elementem koniecznym do zaprzysiężenia Prezydenta (a na to wskazuje termin określony w art. 324 § 2 k.w. upływający na długo przed dniem objęcia urzędu przez Prezydenta Elekta – *nota bene* wyraźnie krótszy niż termin na podjęcie uchwały w sprawie stwierdzenia ważności wyborów do Sejmu i Senatu oraz do Parlamentu Europejskiego, gdzie stosowna uchwała ma być podjęta nie później niż w 90 dniu po dniu wyborów, zatem w praktyce już po rozpoczęciu nowej kadencji danego organu, np. uchwała w sprawie stwierdzenia ważności wyborów do Sejm i Senatu z 2023 r. została podjęta 11 stycznia 2024 r., przy czym kadencja Sejmu rozpoczęła się 13 listopada 2023 r.; zob. art. 244 § 1 i 2, art. 244 § 1 i 2 w związku z art. 258 oraz art. 244 § 1 i 2 w związku z art. 336 k.w.), brak jej podjęcia w terminie ustawowym, względnie nieuznanie przez władzę polityczną uchwały podjętej przez Izbę Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych jako uchwały, o której mowa w art. 129 Konstytucji, będzie skutkować daleko idącymi konsekwencjami ustrojowymi, a także może być instrumentalnie wykorzystane przez uczestników gry politycznej, którzy nieusatsfakcjonowani wynikiem wyborów doprowadzą – z powołaniem na wymóg zapewnienia zgodnego z Konstytucją stwierdzenia ważności wyboru – do podważenia werdyktu wyborców, korzystnego dla ich oponentów politycznych.

Taki stan będzie skutkować opuszczeniem przez Polskę grona demokratycznych państw prawnych.

Nieprawidłowa publikacja lub brak publikacji wyroków Trybunału Konstytucyjnego powiązana z podważeniem statusu legalnie powołanych sędziów Trybunału

2. Bezpośrednio po ukonstytuowaniu się nowego rządu w dniu 13 grudnia 2023 r., w działaniach organów władzy wykonawczej wykształciła się praktyka, polegająca na opatrywaniu wybranych orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego dodatkowymi „notami” wskazujący na występującą rzekomo wadliwość składu Trybunału Konstytucyjnego orzekającego w konkretnej sprawie. Następnie stanowisko organów egzekutywy zostało zradykalizowane, co przejawiało się całkowitym odstępianiem od realizacji obowiązku publikowania wyroków Trybunału Konstytucyjnego. Okoliczności faktyczne związane z

brakiem publikacji orzeczeń (względnie publikowaniem z „notami”) kształtowały się w następujący sposób.

2.1. 18 grudnia 2023 r. Maciej Berek (Minister – członek Rady Ministrów, Przewodniczący Komitetu Stałego Rady Ministrów) poinformował opinię publiczną, że wybrane orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego będą publikowane ze „stosowną notą” (zob. Maciej Berek (@MaciejBerek) / X; dostęp: 22 stycznia 2025 r.).

Dowód: wydruk z portalu X Macieja Berka (załącznik numer 1).

Tego samego dnia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej opublikowano wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 5 grudnia 2023 r., sygn. P 2/17 (Dz. U. z 2023 r. poz. 2698). Pomiędzy oznaczeniem pozycji publikacji a pierwszym wersem sentencji umieszczono notę następującej treści: „[z]godnie z wyrokami Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w sprawach: Xero Flor w Polsce Sp. z o.o. p. Polsce z dn. 7.05.2021 r., skarga nr 4907/18; Wałęsa p. Polsce z dn. 23.11.2023 r., skarga nr 50849/21; M.L. p. Polsce z dn. 14.12.2023 r., skarga nr 40119/21, Trybunał Konstytucyjny jest pozbawiony cech trybunału powołanego ustawą, gdy w jego składzie zasiada osoba nieuprawniona. Zgodnie z tymi orzeczeniami, publikowany wyrok wydany został w składzie ustalonym z naruszeniem podstawowej zasady mającej zastosowanie do wyboru sędziów Trybunału Konstytucyjnego i w konsekwencji naruszającym istotę prawa do sądu ustanowionego na mocy ustawy”.

Dowód: wydruk publikacji wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 5 grudnia 2023 r., sygn. P 2/17 (załącznik nr 2).

Noty tożsamej treści zamieszczono także w późniejszych orzeczeniach Trybunału Konstytucyjnego, tj. w wyrokach z:

- a) 11 grudnia 2023 r., sygn. K 8/21 (Dz. U. z 2023 r. poz. 2735);
- b) 11 grudnia 2023 r., sygn. Kp 1/23 (M. P. z 2023 r. poz. 1468);
- c) 18 stycznia 2024 r., sygn. K 29/23 (Dz. U. z 2024 r. poz. 960).

Dowód: wydruk publikacji wyroków Trybunału Konstytucyjnego z: 11 grudnia 2023 r., sygn. K 8/21; 11 grudnia 2023 r., sygn. Kp 1/23; 18 stycznia 2024 r., sygn. K 29/23 (załącznik numer 3).

Pozostałe wyroki z grudnia 2023 r. (wydane w sprawach o sygn.: SK 110/20, P 20/19, P 12/20 oraz SK 109/20) oraz wyrok ze stycznia 2024 r. (wydany w sprawie o sygn. K 23/23) zostały opublikowane zgodnie z pierwotną treścią.

Ostatnim opublikowanym orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego był wyrok z 27 lutego 2024 r., sygn. SK 90/22. Promulgacja nastąpiła w Dzienniku Ustaw 4 marca 2024 r. pod pozycją 300.

Kolejne orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego nie zostały ogłoszone (tj. według stanu na dzień złożenia zawiadomienia wyroki wydane w sprawach o sygn.: SK 123/20, SK 59/21, U 1/24, K 27/23, U 5/24, SK 140/20, SK 22/21, K 7/24, K 13/20, K 8/24, U 4/24, K 15/23, K 2/24, P 3/23, SK 58/22, SK 67/20, U 2/24, P 11/24, SK 13/24, K 14/24, U 10/24 oraz SK 89/19) – łącznie 22 orzeczenia.

Dowód: przesłuchanie zawiadamiającego.

Należy odnotować, że początkowo wyrok o sygn. SK 123/20 został umieszczony w wykazie aktów oczekujących na ogłoszenie, prowadzonym przez Rządowe Centrum Legislacji. Określono także najpóźniejszą datę jego ogłoszenia. Następnie wyrok został opatrzony informacją, że najpóźniejsza data ogłoszenia jest w trakcie ustalania. Ostatecznie jednak wyrok został usunięty z wykazu. Co istotne, żaden inny spośród wskazanych wyroków nie został umieszczony w wykazie.

Prezes Trybunału Konstytucyjnego wielokrotnie wzywał Prezesa Rady Ministrów oraz Prezesa Rządowego centrum legislacji do opublikowania orzeczeń Trybunału zgodnie z przepisami prawa.

Dowód:

- pismo Prezesa Trybunału Konstytucyjnego do Prezesa Rady Ministrów z 27 stycznia 2025 r. (załącznik numer 4);
- przesłuchanie zawiadamiającego.

2.2. Już w tym miejscu należy zauważyć, że działania organów władzy publicznej prowadzących organy promulgacyjne (Dziennik Ustaw oraz Monitor Polski), polegające na opatrywaniu wybranych wyroków Trybunału Konstytucyjnego „stosownymi notami” oraz na

całkowitym zaniechaniu obowiązku niezwłocznego publikowania orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego, są pozbawione podstaw prawnych.

Zgodnie z art. 190 ust. 2 Konstytucji „[o]rzeczenia Trybunału Konstytucyjnego w sprawach wymienionych w art. 188 podlegają niezwłocznemu ogłoszeniu w organie urzędowym, w którym akt normatywny był ogłoszony. Jeżeli akt nie był ogłoszony, orzeczenie ogłasza się w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej «Monitor Polski»”. Do spraw wymienionych w art. 188 Konstytucji należy orzekanie w sprawach: 1) zgodności ustaw i umów międzynarodowych z Konstytucją, 2) zgodności ustaw z ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi, których ratyfikacja wymagała uprzedniej zgody wyrażonej w ustawie, 3) zgodności przepisów prawa, wydawanych przez centralne organy państwowe, z Konstytucją, ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi i ustawami, 4) zgodności z Konstytucją celów lub działalności partii politycznych, 5) skargi konstytucyjnej.

Uszczegółowieniem regulacji konstytucyjnej w zakresie publikacji orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego jest wskazana już uprzednio ustawa o ogłaszaniu, regulująca zasady i tryb ogłaszania aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych oraz zasady i tryb wydawania dzienników urzędowych. Zgodnie z art. 2 ust. 1 u.o.a.n. „[o]głoszenie aktu normatywnego w dzienniku urzędowym jest obowiązkowe”, zaś art. 3 u.o.a.n. stanowi, że akty normatywne ogłasza się niezwłocznie.

Akty normatywne i inne akty prawne podlegające ogłoszeniu ogłasza się w formie dokumentu elektronicznego w rozumieniu ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz.U. z 2019 r. poz. 700, 730 i 848), chyba że ustawa stanowi inaczej. Dzienniki urzędowe wydaje się w postaci elektronicznej, chyba że ustawa stanowi inaczej. Dla każdego dziennika urzędowego wydawanego w postaci elektronicznej organ wydający prowadzi odrębną stronę internetową (zob. art. 2a u.o.a.n.).

Stosownie do art. 9 ust. 1 pkt 6 u.o.a.n. w Dzienniku Ustaw ogłoszeniu podlegają orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego dotyczące aktów normatywnych ogłoszonych w Dzienniku Ustaw, zaś w Monitorze Polskim zgodnie z dyspozycją art. 10 ust. 1 pkt 4 u.o.a.n. ogłasza się orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego dotyczące aktów normatywnych ogłoszonych w Monitorze Polskim lub aktów normatywnych, które nie były ogłoszone. W Monitorze Polskim publikowane są również postanowienia Trybunału Konstytucyjnego o stwierdzeniu przeszkody w sprawowaniu urzędu przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej oraz powierzeniu Marszałkowi Sejmu tymczasowego wykonywania obowiązków Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej oraz postanowienia Trybunału Konstytucyjnego w sprawach sporów

kompetencyjnych pomiędzy centralnymi konstytucyjnymi organami państwa (zob. odpowiednio art. 10 ust. 2 pkt 5 i 6 u.o.a.n).

Nadto w dziennikach urzędowych ministrów kierujących działami administracji rządowej oraz w dziennikach urzędowych urzędów centralnych ogłasza się orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego w sprawach: aktów normatywnych organu wydającego dziennik urzędowy i nadzorowanych przez niego urzędów centralnych oraz uchwały Rady Ministrów uchylające zarządzenia ministra wydającego dziennik urzędowy (zob. art. 12 ust. 1 pkt 3 w związku z pkt 1 i 2 u.o.a.n.).

Stosownie do art. 15 ust. 1 u.o.a.n. „[p]odstawą do ogłoszenia aktu normatywnego lub innego aktu prawnego jest akt w formie dokumentu elektronicznego opatrzony kwalifikowanym podpisem elektronicznym przez upoważniony do wydania aktu organ”. Jeżeli publikowanym aktem jest orzeczenie to podstawę ogłoszenia stanowi jego odpis w formie dokumentu elektronicznego, który w swojej treści zawiera poświadczenie zgodności z oryginałem oraz jest opatrzony przez osobę upoważnioną do sporządzenia odpisu orzeczenia kwalifikowanym podpisem elektronicznym, a także odpis tego orzeczenia w postaci papierowej (zob. art. 15 ust. 4 u.o.a.n.). W przypadku orzeczenia poświadczenie zgodności z oryginałem, o którym mowa w ust. 4, obejmuje także oznaczenie organu oraz imiona i nazwiska członków składu orzekającego, który wydał i podpisał orzeczenie, a także wzmiankę o zgłoszeniu przez danego sędziego zdania odrębnego, w przypadku jego zgłoszenia (zob. art. 15 ust. 5 u.o.a.n.).

Zgodnie z art. 21 ust. 1 pkt 1 u.o.a.n. Dziennik Ustaw i Monitor Polski wydaje Prezes Rady Ministrów przy pomocy Rządowego Centrum Legislacji, przy czym Rządowe Centrum Legislacji może zlecić wyspecjalizowanym podmiotom niektóre czynności związane z wydawaniem tych dzienników w sposób, o którym mowa w art. 2a ust. 2, tj. w postaci elektronicznej, chyba że ustawa stanowi inaczej.

Do ustawy o ogłaszaniu odsyła 114 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) stanowiący, że orzeczenia ogłasza się w odpowiednim dzienniku urzędowym na zasadach i w trybie określonym w Konstytucji oraz ustawie o ogłaszaniu.

Art. 14a ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Radzie Ministrów (Dz. U. z 2024 r. poz. 1050; dalej: u.r.m.) przewiduje, że przy Prezesie Rady Ministrów działa Rządowe Centrum Legislacji (dalej także: RCL) jako państwowa jednostka organizacyjna podległa Prezesowi Rady Ministrów. Stosownie do art. 14c pkt 6 u.r.m. RCL zapewnia obsługę prawną Rady Ministrów poprzez wydawanie, z upoważnienia Prezesa Rady Ministrów – na zasadach i w trybie określonych w odrębnych przepisach – Dziennika Ustaw oraz Dziennika Urzędowego

Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”. Rządowym Centrum Legislacji kieruje Prezes RCL przy pomocy wiceprezesów RCL oraz dyrektorów komórek organizacyjnych RCL. Prezesa RCL powołuje Prezes Rady Ministrów, spośród osób wyłonionych w drodze otwartego i konkurencyjnego naboru. Prezesa RCL odwołuje Prezes Rady Ministrów (zob. art. 14e ust. 1 i 2 u.r.m.).

2.3. Uwzględniając regulacje normatywne wskazane w podpunkcie 2.2. należy stwierdzić, że:

– Po pierwsze, obowiązek promulgacji określonej kategorii orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego, w tym wymienionych w podpunkcie 2.1. ma umocowanie konstytucyjne oraz ustawowe;

– Po drugie, na Prezesie Rady Ministrów Donaldzie Tusku z racji objęcia urzędu 13 grudnia 2023 r., ciąży prawny obowiązek niezwłocznego opublikowania wszystkich orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego, których ogłoszenie zarządził Prezes Trybunału (względnie sędzia kierujący pracami Trybunału na podstawie art. 11 ust 2 u.o.t.p.TK);

– Po trzecie, prawny obowiązek niezwłocznego opublikowania orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego, Prezes Rady Ministrów powinien zrealizować za pośrednictwem RCL, którym kieruje powoływany i odwoływany przez niego Prezes RCL – obecnie Joanna Knapieńska (powołana 19 stycznia 2024 r.);

– Po czwarte, publikacja orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego we właściwym dzienniku urzędowym na charakter techniczny, tj. polega wyłącznie na integralnym opublikowaniu treści sentencji orzeczenia Trybunału (przekazanego przez Prezesa Trybunału Konstytucyjnego) w formie dokumentu elektronicznego w dzienniku promulgacyjnym wydawanym w postaci elektronicznej.

W obowiązującym systemie prawnym nie istnieje norma prawna uprawniająca organy wydające dzienniki promulgacyjne do dodawania do publikowanych aktów, treści stanowiących polityczną ocenę działalności organu, który wydał akt przekazany do promulgacji. Wydawca dziennika promulgacyjnego może zgodnie z prawem dodawać nazwy „Dziennik Ustaw” i „Monitor Polski” oraz wzory graficzne winiet (obejmujących w szczególności nazwę dziennika urzędowego, wizerunek orła w koronie oraz miejsce i dzień ogłoszenia aktu prawnego). Wydawca publikatora nie może także eliminować określonych treści z promulgowanego orzeczenia.

Powyższe oznacza, że niezgodne z prawem jest wprowadzanie do treści aktu podlegającego promulgacji (po oznaczeniu pozycji publikacji a przed pierwszym wersem

orzeczenia) noty o treści „[z]godnie z wyrokami Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w sprawach: Xero Flor w Polsce Sp. z o.o. p. Polsce z dn. 7.05.2021 r., skarga nr 4907/18; Wałęsa p. Polsce z dn. 23.11.2023 r., skarga nr 50849/21; M.L. p. Polsce z dn. 14.12.2023 r., skarga nr 40119/21, Trybunał Konstytucyjny jest pozbawiony cech trybunału powołanego ustawą, gdy w jego składzie zasiada osoba nieuprawniona. Zgodnie z tymi orzeczeniami, publikowany wyrok wydany został w składzie ustalonym z naruszeniem podstawowej zasady mającej zastosowanie do wyboru sędziów Trybunału Konstytucyjnego i w konsekwencji naruszającym istotę prawa do sądu ustanowionego na mocy ustawy”, czy też noty o podobnej zawartości. Działanie takie pozbawione jest podstawy prawnej oraz stanowi wykroczenie poza techniczny charakter czynności jaką jest publikacja orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego. Prowadzi nadto do zaprezentowania oceny organów władzy politycznej konkretnego orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego reprezentującego oddzielny typ władzy, tj. władzy sądowniczej, i może być oceniane przez odbiorcę promulgowanego aktu (zwłaszcza organy stosujące prawo) jako próba dokonania jego kontroli, mimo że zgodnie z art. 190 ust. 1 Konstytucji orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego mają moc powszechnie obowiązującą i są ostateczne, a obowiązujące ustawodawstwo nie przewiduje procedur wznowieniowych umożliwiających ewentualne kwestionowanie orzeczeń Trybunału. Co więcej kompetencji kontroli własnych orzeczeń nie posiada nawet sam Trybunał, z wyjątkiem możliwości odstąpienia od poglądu prawnego wyrażonego w uzasadnieniu orzeczenia.

– Po piąte, obowiązujące prawo polskie przewiduje swoisty automatyzm publikacji orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego. Po zarządzeniu przez Prezesa Trybunału (względnie przez sędziego kierującego pracami Trybunału na podstawie art. 11 ust. 2 u.o.t.p.TK) ogłoszenia orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego na podstawie art. 114 ust. 2 u.o.t.p.TK, orzeczenie podlega niezwłocznemu opublikowaniu. Oznacza to, że organy wydające dzienniki promulgacyjne nie dysponują legitymacją kompetencyjną do kontrolowania przekazanego orzeczenia, tak od strony oceny dopuszczalności orzekania w sprawie, jak i merytorycznej oceny kierunku rozstrzygnięcia przyjętego przez skład Trybunału.

Wobec powyższe należy skonstatować, że czynności polegające na dodawaniu do treści promulgowanych wyroków Trybunału Konstytucyjnego „stosownej noty” oraz niepublikowanie orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego przekazanych do promulgacji, stanowi działanie rażąco naruszające prawo, która powinno skutkować odpowiedzialnością prawną, w tym także karną osób dopuszczających się opisanego procederu.

Podjęcie uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 6 marca 2024 r. w sprawie usunięcia skutków kryzysu konstytucyjnego lat 2015-2023 w kontekście działalności Trybunału Konstytucyjnego

2.4. 6 marca 2024 r. Sejm podjął uchwałę w sprawie usunięcia skutków kryzysu konstytucyjnego lat 2015-2023 w kontekście działalności Trybunału Konstytucyjnego (M. P. poz. 198; dalej: uchwała z 6 marca 2024 r.).

Uchwała z 6 marca 2024 r. brzmiała: „Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, działając w celu usunięcia skutków kryzysu konstytucyjnego oraz przywrócenia zgodności działalności Trybunału Konstytucyjnego z wymaganiami art. 7 i art. 194 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284 [; dalej: Konwencja]), wykonując wyroki Trybunału Konstytucyjnego z dnia 3 grudnia 2015 r. w sprawie o sygn. K 34/15 (Dz. U. poz. 2129) i z dnia 9 grudnia 2015 r. w sprawie o sygn. K 35/15 (Dz. U. poz. 2147), jak również wyroki Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 7 maja 2021 r. w sprawie Xero Flor przeciwko Polsce (skarga nr 4907/18) i z dnia 14 grudnia 2023 r. w sprawie M.L. przeciwko Polsce (skarga nr 40119/21), stwierdza, że:

1) uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 8 października 2015 r. w sprawie wyboru sędziego Trybunału Konstytucyjnego (dot. Bronisława Sitka), opublikowana w Monitorze Polskim z dnia 23 października 2015 r. (poz. 1041),

2) uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 8 października 2015 r. w sprawie wyboru sędziego Trybunału Konstytucyjnego (dot. Andrzeja Jana Sokali), opublikowana w Monitorze Polskim z dnia 23 października 2015 r. (poz. 1042),

3) uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie stwierdzenia braku mocy prawnej uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 8 października 2015 r. w sprawie wyboru sędziego Trybunału Konstytucyjnego (dot. Romana Hausera), opublikowana w Monitorze Polskim z dnia 26 listopada 2015 r. (poz. 1131),

4) uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie stwierdzenia braku mocy prawnej uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 8 października 2015 r. w sprawie wyboru sędziego Trybunału Konstytucyjnego (dot. Andrzeja Jakubeckiego), opublikowana w Monitorze Polskim z dnia 26 listopada 2015 r. (poz. 1132),

5) uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie stwierdzenia braku mocy prawnej uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 8

października 2015 r. w sprawie wyboru sędziego Trybunału Konstytucyjnego (dot. Krzysztofa Ślebzaka), opublikowana w Monitorze Polskim z dnia 26 listopada 2015 r. (poz. 1133),

6) uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 grudnia 2015 r. w sprawie wyboru sędziego Trybunału Konstytucyjnego (dot. Mariusza Muszyńskiego), opublikowana w Monitorze Polskim z dnia 2 grudnia 2015 r. (poz. 1184), OTK ZU A/2024 U 5/24 poz. 65

7) uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 grudnia 2015 r. w sprawie wyboru sędziego Trybunału Konstytucyjnego (dot. Henryka Ciocha), opublikowana w Monitorze Polskim z dnia 2 grudnia 2015 r. (poz. 1182),

8) uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 grudnia 2015 r. w sprawie wyboru sędziego Trybunału Konstytucyjnego (dot. Lecha Morawskiego), opublikowana w Monitorze Polskim z dnia 2 grudnia 2015 r. (poz. 1183),

9) uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 15 września 2017 r. w sprawie wyboru sędziego Trybunału Konstytucyjnego (dot. Justyna Piskorskiego), opublikowana w Monitorze Polskim z dnia 19 września 2017 r. (poz. 873),

10) uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 26 stycznia 2018 r. w sprawie wyboru sędziego Trybunału Konstytucyjnego (dot. Jarosława Wyrembaka), opublikowana w Monitorze Polskim z dnia 31 stycznia 2018 r. (poz. 134)

– zostały podjęte z rażącym naruszeniem prawa, w tym Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, a tym samym są pozbawione mocy prawnej i nie wywołały skutków prawnych w nich przewidzianych.

W konsekwencji Sejm Rzeczypospolitej Polskiej uznaje, że Mariusz Muszyński, Justyn Piskorski i Jarosław Wyrembak nie są sędziami Trybunału Konstytucyjnego. Liczne orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego są dotknięte wadą prawną, ponieważ:

– Mariusz Muszyński, Justyn Piskorski i Jarosław Wyrembak (a wcześniej Henryk Cioch oraz Lech Morawski) brali udział w działalności orzeczniczej Trybunału Konstytucyjnego, uczestnicząc w wydaniu rozstrzygnięć w składach jednoosobowych i wieloosobowych;

– wnioski o wyłączenie od orzekania powyższych osób składane przez strony postępowań były konsekwentnie oddalane;

– sędziowie Trybunału Konstytucyjnego oddalali wnioski o wyłączenie powyższych osób od orzekania, jak również wraz z nieuprawnionymi osobami uczestniczyli w działalności orzeczniczej Trybunału Konstytucyjnego.

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej uznaje również, że funkcję Prezesa Trybunału Konstytucyjnego sprawuje osoba nieuprawniona. Julia Przyłębska kieruje Trybunałem

Konstytucyjnym od 21 grudnia 2016 r., kiedy to Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej powierzył jej pełnienie funkcji Prezesa Trybunału Konstytucyjnego. Wybór ten, którego poprawność była wielokrotnie kwestionowana, został dokonany bez wcześniejszego uzyskania wymaganej prawem uchwały Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Trybunału Konstytucyjnego. Co więcej, nawet jeśli przyjąć do wiadomości zdarzenie faktyczne wadliwego powołania, to zgodnie z art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072) kadencja Prezesa Trybunału Konstytucyjnego trwa 6 lat. To oznacza, że kadencja Julii Przyłębskiej wygasła z dniem 21 grudnia 2022 r. W konsekwencji wszystkie decyzje proceduralne w zakresie kierowania pracami Trybunału Konstytucyjnego, a zwłaszcza wyznaczenie składów orzekających, podejmowane przez Julię Przyłębską mogą być podważane.

Siedmiu sędziów Trybunału Konstytucyjnego w pismach z 28 czerwca 2018 r. oraz 5 grudnia 2018 r. wskazywało, że w praktyce działalności Trybunału Konstytucyjnego dochodziło do manipulowania składami orzecznymi. Stanowiska te nie wpłynęły na zmianę sposobu funkcjonowania Trybunału Konstytucyjnego, a zwłaszcza na zachowanie osoby kierującej Trybunałem Konstytucyjnym, czyli Julii Przyłębskiej.

W związku z sytuacją w Trybunale Konstytucyjnym 15 lutego 2023 r. Komisja Europejska podjęła postępowanie przeciwnaruszeniowe w stosunku do Polski. Zdaniem Komisji Europejskiej Trybunał Konstytucyjny nie wypełnia znamion niezależnego sądu w rozumieniu art. 19 Traktatu o Unii Europejskiej.

Naruszenia Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i prawa w działalności Trybunału Konstytucyjnego przybrały skalę, która uniemożliwia temu organowi wykonywanie ustrojowych zadań w zakresie kontroli konstytucyjności prawa, w tym ochrony praw człowieka i obywatela.

W ocenie Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej stan niezdolności obecnie funkcjonującego organu do wykonywania zadań Trybunału Konstytucyjnego określonych w art. 188 i art. 189 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej wymaga ponownej kreacji sądu konstytucyjnego, zgodnie z konstytucyjnymi zasadami oraz przy uwzględnieniu głosu wszystkich sił politycznych szanujących porządek konstytucyjny. Sędziowie odnowionego Trybunału Konstytucyjnego powinni być wybrani z udziałem głosu ugrupowań opozycyjnych. Ustalanie składu osobowego powinno być rozłożone w czasie, tak aby potwierdzić wolę kreacji tego organu w sposób wolny od perspektywy bieżącej kadencji Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej.

Niesporne jest, że organy władzy publicznej mają obowiązek przestrzegać Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, a w szczególności wynikającej z art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej zasady legalizmu, zgodnie z którą organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej stoi na stanowisku, że uwzględnienie w działalności organu władzy publicznej rozstrzygnięć Trybunału Konstytucyjnego wydanych z naruszeniem prawa może zostać uznane za naruszenie zasady legalizmu przez te organy.

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej apeluje do sędziów Trybunału Konstytucyjnego o rezygnację, a tym samym o przyłączenie się do procesu demokratycznych przemian.

Uchwała podlega publikacji w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej «Monitor Polski».

Dowód: uchwała z 6 marca 2024 r. (załącznik numer 5).

W wyroku z 28 maja 2024 r. (sygn. U 5/24, OTK ZU A/2024, poz. 65) Trybunał Konstytucyjny dokonał kontroli konstytucyjności uchwały z 6 marca 2024 r., uznając ją (w całości) za niezgodną z art. 7 w związku z art. 87 ust. 1, art. 10 w związku z art. 173 i art. 190 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Już w początkowej fazie swojej argumentacji Trybunał ocenił, że „wobec oczywistości rozpoznawanej sprawy, Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że Sejm uchwałą wydaną bez podstawy prawnej, niefigurującą w konstytucyjnym katalogu źródeł prawa powszechnie obowiązującego, zakazał wykonywania wyroków Trybunału Konstytucyjnego, które na podstawie uchwały mogłyby zostać uznane za wydane z naruszeniem prawa. Sejm, rażąco naruszając standardy demokratycznego państwa prawnego w postaci konstytucyjnej zasady praworządności formalnej oraz konstytucyjnej zasady podziału i równowagi władzy, «orzekł» uchwałą, że sędziowie Trybunału Konstytucyjnego sprawujący urzędy sędziowskie od kilku lat, nie są sędziami Trybunału Konstytucyjnego, a Prezes Trybunału Konstytucyjnego powołana postanowieniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej nie jest Prezesem Trybunału Konstytucyjnego. Z powyższych powodów Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że założenia uchwały nie są oparte na Konstytucji, tylko odwołują się w domyśle do tzw. behawioralnej (realistycznej) koncepcji obowiązywania prawa, zakładającej, iż samo postępowanie zgodnie z określoną normą prawną i jej postrzeganie jako prawnej przez podmiot stosujący prawo, miałyby przesądzać o jej obowiązywaniu, wbrew jednoznacznej regulacji konstytucyjnej. Podjęcie uchwały rażąco naruszającej art. 10 Konstytucji, wskutek podważenia konstytucyjnej zasady podziału władzy w samej jej istocie,

jest bezprecedensowym nadużyciem władzy państwowej dokonany przez Sejm” (wyrok o sygn. U 5/24).

W odniesieniu do praktyki organów władzy publicznej polegającej na zaniechaniu realizacji prawnego obowiązku niezwłocznego publikowania orzeczeń polskiego sądu konstytucyjnego, Trybunał „odnotował, że w mediach przytaczana jest wypowiedź Ministra Członka Rady Ministrów Macieja Berka z 5 marca 2024 r., w której stwierdził, iż «[z] uchwały wynika, że orzecznictwo trybunalskie od tej chwili w całości jest obarczone wadą prawną. I to, czy orzeczenia będą publikowane z zastrzeżeniem, że trzeba patrzeć na tę uchwałę i jej skutki, czy nie, to będzie przywoływało ten sam efekt. To znaczy te orzeczenia trybunalskie powinny być w systemie organów państwa tak naprawdę ignorowane od momentu podjęcia tej uchwały». «Na pytanie o to, czy w tej sytuacji rząd będzie publikował orzeczenia, Berek odpowiedział: «Po tej uchwale będziemy musieli się pochylić i zastanowić, czy te orzeczenia wszystkie publikować z gwiazdką odwołującą się do tej uchwały sejmowej, co może być najczystszy rozwiązaniem, czy przyjmując jeszcze jakieś inne rozwiązanie»” (*Dlaczego rząd nie publikuje najnowszych wyroków TK*, www.rp.pl, dostęp: 19 maja 2024 r.)” (*ibidem*).

Następnie Trybunał ocenił, że „[p]raktyka niepublikowania wyroków TK przez Prezesa Rządowego Centrum Legislacji w «Dzienniku Ustaw» wskazuje, że również na podstawie całości treści uchwały zrekonstruował on normę wyłączającą stosowanie art. 190 ust. 2 Konstytucji oraz art. 9 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461), zgodnie z którym, w «Dzienniku Ustaw» ogłasza się «orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego dotyczące aktów normatywnych ogłoszonych w Dzienniku Ustaw»” (*ibidem*).

Wskazując skutki jakie w odniesieniu do problematyki niepublikowania orzeczeń polskiego sądu konstytucyjnego, wywołuje wyrok wydany w sprawie o sygn. U 5/24 Trybunał zaważył, że „normy prawne odczytywane z treści uchwały są oczywiście niezgodne z Konstytucją, albowiem zostały wykreowane poza kompetencjami oraz są rażąco niezgodne z zasadami podziału władz, odrębności władzy sądowniczej i niezależności sędziowskiej, a także z zasadą powszechnego obowiązywania ostatecznych orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego. W konsekwencji wszelkie działania organów władzy publicznej, powołujące jako podstawę normy odczytywane z uchwały, są także niezgodne z Konstytucją” (...) stwierdzenie, że uchwała jest niezgodna z art. 7 w związku z art. 87 ust. 1 Konstytucji, a zatem uznanie jej za niekonstytucyjną w aspekcie formalnoprawnym, wiąże się z utratą przez ten akt normatywny mocy obowiązującej. Z dniem ogłoszenia wyroku w dzienniku urzędowym następuje wyeliminowanie uchwały z systemu prawa, przy czym już z chwilą ogłoszenia wyroku przez

przewodniczącego składu orzekającego ustalo domniemanie konstytucyjności tego aktu. Po drugie, stwierdzenie, że uchwała jest niezgodna z art. 10 w związku z art. 173 i art. 190 ust. 1 Konstytucji, czyli uznanie jej za niekonstytucyjną w aspekcie materialnoprawnym, oznacza nie tylko utratę mocy obowiązującej, a wcześniej ustanie domniemanie konstytucyjności zawartych w niej przepisów prawa, w których zakodowane są elementy normy prawnej (norm prawnych). Wskazany prosty skutek derogacyjny mieści się bowiem w konsekwencjach wynikających ze stwierdzenia niezgodności uchwały z art. 7 w związku z art. 87 ust. 1 Konstytucji. Następstwa wynikające ze stwierdzenia niezgodności uchwały z art. 10 w związku z art. 173 i art. 190 ust. 1 Konstytucji są zaś bardziej złożone. Ich istota sprowadza się do wyeliminowania z systemu prawa wszystkich poszczególnych elementów koniecznych lub współwyznaczających treść normy prawnej (norm prawnych) wysłowionych w uchwale, które to umożliwiają dekodowanie norm prawnych rozczłonkowanych syntaktycznie lub treściowo także w innych przepisach prawa, sprowadzających się do kwestionowania przebiegu postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym, w tym podważania statusu jego sędziów lub Prezesa, a w konsekwencji atrybutów mocy powszechnie obowiązującej i ostateczności orzeczeń Trybunału, jak również zakazujących uwzględniania tych orzeczeń przez organy władzy publicznej w ich działalności” (*ibidem*).

Nadto Trybunał odniósł się do problematyki uwzględniania przez organy władzy publicznej uchwały z 6 marca 2024 r. uznając, że takie działanie „**może zostać uznane za naruszenie zasady legalizmu przez te organy i powodować właściwą odpowiedzialność, zwłaszcza konstytucyjną, karną lub dyscyplinarną, ich piastunów. Zaistnienie takiego naruszenia nie jest uwarunkowane przy tym ogłoszeniem niniejszego wyroku we właściwym organie urzędowym, albowiem przesądza o nim sama okoliczność nierespektowania norm konstytucyjnych, które zgodnie z regułą kolizyjną *lex superior derogat legi inferiori* pozbawiają mocy obowiązującej normy prawne o niższej mocy prawnej, a tym bardziej te wysłowione w aktach nienależących do źródeł powszechnie obowiązującego prawa. (...) Uzupełniając powyższe uwagi, Trybunał Konstytucyjny na marginesie zauważył, że uchwała nie stanowiła zmiany normatywnej, która w jakikolwiek sposób wyłączała lub ograniczała odpowiedzialność podmiotów obowiązanych do ogłaszania orzeczeń Trybunału we właściwych organach urzędowych, w szczególności nie usprawiedliwiała przekroczeni[a] przez nie uprawnień lub niedopełnieni[a] obowiązków w tym zakresie” (*ibidem*; pogrubienie własne).**

Dowód: wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 28 maja 2024 r., sygn. U 5/24 (załącznik numer 6).

W kontekście powyższego należy w tym miejscu jasno stwierdzić, że z uwagi na to, iż kwestia publikacji orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego znajduje uregulowanie na poziomie konstytucyjnym oraz ustawowym, uchwała z 6 marca 2024 r. będąca aktem wewnętrznym Sejmu nie mogła stanowić podstawy skutecznego zwolnienia organów władzy publicznej z obowiązku niezwłocznego opublikowania orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego. Nie ulega wątpliwości, że w systemie prawnym zbudowanym na zasadzie hierarchiczności norm prawnych, w którym organy władzy publicznej mogą działać wyłącznie na podstawie i w granicach prawa, akt Sejmu o charakterze prawa wewnętrznego nie może stanowić dla funkcjonariusza publicznego podstawy prawnej dla zaniechania obowiązku uregulowanego w Konstytucji i ustawach. Oznacza to, że Sejm działając poza kompetencją, z naruszeniem rudymenarnych zasad ustrojowych, podjął nieudolną próbę zalegalizowania nielegalnych działań organów władzy publicznej. Inaczej mówiąc, Sejm usiłował wytworzyć podstawę prawną, która wyłączyłaby bezprawność działań wydawców dzienników promulgacyjnych, chroniąc tym samym określonych piastunów organów władzy publicznej przed ewentualną odpowiedzialnością prawną, w tym także karną.

Tym samym uwzględniając obowiązujące regulacje normatywne oraz sentencję wyroku Trybunału Konstytucyjnego wydanego w sprawie o sygn. U 5/24 (wraz z szeroko przytoczonymi tezami uzasadnienia tego orzeczenia) należało podkreślić, że uchwała z 6 marca 2024 r. nigdy nie stanowiła legalnej podstawy prawnej dla zaniechania przez Prezesa Rady Ministrów Donalda Tuska wykonania prawnego obowiązku niezwłocznego publikowania orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego (poczawszy od wyroku wydanego w sprawie o sygn. SK 123/20), który to obowiązek Prezes Rady Ministrów powinien spełnić za pośrednictwem Rządowego Centrum Legislacji kierowanego przez Prezesa RCL Joannę Knapieńską.

Podjęcie uchwały nr 162 Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2024 r. w sprawie przeciwdziałania negatywnym skutkom kryzysu konstytucyjnego w obszarze sądownictwa.

2.5. 18 grudnia 2024 r. Rada Ministrów podjęła uchwałę nr 162 w sprawie przeciwdziałania negatywnym skutkom kryzysu konstytucyjnego w obszarze sądownictwa (M. P. poz. 1068; dalej: uchwała z 18 grudnia 2024 r.).

Część paragrafową uchwały z 18 grudnia 2024 r. poprzedza preambuła informująca, że Rada Ministrów mając na względzie potrzebę usunięcia skutków kryzysu konstytucyjnego dotyczącego Trybunału Konstytucyjnego, Krajowej Rady Sądownictwa i Sądu Najwyższego; podkreślając fundamentalne znaczenie tych organów państwa dla ochrony praw jednostki oraz w sprawowaniu kontroli nad działalnością innych organów państwa w ramach ustrojowej zasady równowagi się władz; dostrzegając istotne ryzyka prawne i faktyczne związane z niedostrzeganiem fundamentalnych wad prawnych w działalności wskazanych organów; działając w celu wykonania i uwzględnienia orzecznictwa trybunałów międzynarodowych; uchwaliła co następuje.

Trybunału Konstytucyjnego dotyczy § 1 uchwały z 18 grudnia 2024 r. podzielony na pięć ustępów. Pierwszy stanowi swoistą diagnozę/ocenę Rady Ministrów dotyczącą Trybunału Konstytucyjnego i występujących jej zdaniami nieprawidłowości w jego działaniu w latach 2015-2023. Co istotne Rada Ministrów odwołuje się do oceny zaprezentowanej w uchwale z 6 marca 2024 r., pomijając okoliczność stwierdzenia przez Trybunał jej niekonstytucyjności wyrokiem wydanym w sprawie o sygn. U 5/24, co już w tym miejscu należy ocenić co najmniej jako działanie nierzetelne.

W § 1 ust. 2 uchwały z 18 grudnia 2024 r. Rada Ministrów wyraziła polityczną ocenę, że „Trybunał Konstytucyjny w aktualnym składzie jest niezdolny do wykonywania zadań określonych w art. 188 i art. 189 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Rada Ministrów uznaje za zasadne konsekwentne podejmowanie działań naprawczych służących przywróceniu funkcjonowania sądownictwa konstytucyjnego, zgodnego z konstytucyjnym standardem”.

W odniesieniu do problematyki publikowania wyroków Trybunału Rada Ministrów oceniła – skądinąd – zasadnie, że obowiązek ogłaszania orzeczeń w dziennikach urzędowych może dotyczyć wyłącznie aktów, które zostały przyjęte przez uprawniony organ w procedurze przewidzianej prawem (zob. § 1 ust. 3 uchwały z 18 grudnia 2024 r.). Rada Ministrów zauważyła także, że niesporne jest, iż działania podejmowane w celu rozwiązania kryzysu praworządności muszą rozpocząć się od zapobieżenia dalszym skutkom sprzecznej z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej, prawem międzynarodowym i prawem Unii Europejskiej działalności Trybunału Konstytucyjnego. Oznacza to konieczność wykluczenia możliwości wprowadzenia do systemu prawa kolejnych rozstrzygnięć Trybunału Konstytucyjnego (zob. § 1 ust. 4 uchwały z 18 grudnia 2024 r.).

Clou uchwały z 18 grudnia 2024 r. w kontekście podejścia do Trybunału Konstytucyjnego stanowi § 1 ust. 5 brzmiący: „[m]ając powyższe na względzie, Rada Ministrów wyraża stanowisko, zgodnie z którym ogłaszanie w dziennikach urzędowych rozstrzygnięć Trybunału Konstytucyjnego mogłoby doprowadzić do utrwalenia stanu kryzysu praworządności. Wobec tego Rada Ministrów uznaje, że nie jest dopuszczalne ogłaszanie dokumentów, które zostały wydane przez organ nieuprawniony. Zgodnie bowiem z uchwałą Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 6 marca 2024 r. w sprawie usunięcia skutków kryzysu konstytucyjnego lat 2015–2023 w kontekście działalności Trybunału Konstytucyjnego uwzględnienie w działalności organu władzy publicznej rozstrzygnięć Trybunału Konstytucyjnego wydanych z naruszeniem prawa może zostać uznane za naruszenie zasady legalizmu przez te organy” (pogrubienie własne).

Stosownie do § 3 uchwały z 18 grudnia 2024 r. jej wykonanie powierza się Prezesowi Rady Ministrów i Ministrowi Sprawiedliwości.

Dowód: uchwała z 18 grudnia 2024 r. (załącznik numer 7).

Dokonując oceny wpływu uchwały z 18 grudnia 2024 r. na realizację prawnego obowiązku niezwłocznego publikowania orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego przez Prezesa Rady Ministrów Donalda Tuska, za pośrednictwem Rządowego Centrum Legislacji kierowanego przez Prezes RCL Joannę Knapińską należy podnieść, że:

– Po pierwsze, uchwała Rady Ministrów z 18 grudnia 2024 r. nawiązuje do uchwały Sejmu z 6 marca 2024 r., której niekonstytucyjność stwierdził wyrok Trybunału Konstytucyjnego wydany w sprawie o sygn. U 5/24. Tym samym Rada Ministrów powołuje się na akt *de facto* nieobowiązujący (w całości) w związku ze stwierdzeniem jego niekonstytucyjności. Nie sposób rozsądnie zakładać, że jakiegokolwiek działanie organu władzy publicznej może zostać podjęte na podstawie albo przynajmniej w związku z aktem, który u swojego początku został dotknięty licznymi wadami prawnymi, a następnie wady te zostało zidentyfikowane, opisane przez Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu wyroku o sygn. U 5/24, a cały akt w konsekwencji ich wystąpienia uchylony jako rażąco naruszający podstawy ustroju Rzeczypospolitej Polskiej. Inaczej mówiąc, Rada Ministrów jako organ władzy wykonawczej uchwałą z 18 grudnia 2024 r. nawiązując do aktu bezprawia legislacyjnego Sejmu usiłuje doprowadzić do korzystnego z perspektywy swej działalności zneutralizowania/anihilowania sądu konstytucyjnego, które kontroluje akty normatywne

wydawane przez rząd (rozporządzenia) oraz przyjęte przy udziale rządu (np. rządowe projekty ustaw).

– Po drugie, uchwała Rady Ministrów z 18 grudnia 2024 r. stosownie do art. 93 ust. 1 Konstytucji ma charakter wyłącznie wewnętrzny i obowiązują tylko jednostki organizacyjnie podległe organowi wydającemu te akty, czyli Radzie Ministrów. Nawet gdyby uznać, że uchwała z 18 grudnia 2024 r. formalnie obowiązuje Prezesa Rady Ministrów Donalda Tuska (*nota bene* będącego członkiem Rady Ministrów w rozumieniu art. 147 ust. 1 Konstytucji, a nie jednostką organizacyjną podległą Radzie Ministrów; reprezentującego i kierującego pracami Rady Ministrów na podstawie art. 148 pkt 1 i 2 Konstytucji) oraz Prezesa Rządowego Centrum Joannę Knapińską (*nota bene* w rozumieniu art. 14a u.r.m. Rządowe Centrum Legislacji działa przy Prezesie Rady Ministrów a nie przy Radzie Ministrów, jako państwowa jednostka organizacyjna podległa Prezesowi Rady Ministrów, a nie Radzie Ministrów), nie sposób zaakceptować poglądu prawnego zakładającego, iż może ona stanowić legalną podstawę prawną do zaniechania realizacji prawnego obowiązku Prezesa Rady Ministrów niezwłocznego opublikowania orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego, który to obowiązek Prezes Rady Ministrów realizuje na pośrednictwem Rządowego Centrum Legislacji kierowanego przez Prezesa RCL Joannę Knapińską.

Poglądy prawne wyrażone w kontekście wadliwości uchwały Sejmu z 6 marca 2024 r., generalnie zachowują aktualność także w kontekście uchwały Rady Ministrów z 18 grudnia 2024 r. Niepodobieństwem jest zaakceptowanie poglądu, że akt prawa wewnętrznego może znieść prawny obowiązek wynikający z Konstytucji i obowiązującego ustawodawstwa, a spoczywający na organach władzy publicznej, które stosownie do art. 7 Konstytucji mają działać na podstawie i w granicach prawa, nie wyłączając prawa, które traktują o obowiązku niezwłocznego publikowania orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego.

Należy stanowczo podkreślić, że akt prawa wewnętrznego nie może prowadzić do wydrążenia z normatywnej treści regulacji konstytucyjnych oraz ustawowych kreujących prawny obowiązek publikowania wyroków Trybunału Konstytucyjnego.

Nie jest także możliwe wykreowanie nieprzewidzianego konstytucyjnie mechanizmu weryfikacji orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego przez organy wydające dzienniki promulgacyjne. Należy zauważyć, że skoro Konstytucja określa atrybuty orzeczeń Trybunału – ostateczność i powszechna moc obowiązująca (zob. art. 190 ust. 1) oraz określa obowiązek niezwłocznego promulgowania orzeczeń (zob. art. 190 ust. 2), ewentualny mechanizm kontroli orzeczeń przez jakikolwiek organ władzy publicznej (stanowiący odstępstwo, wyjątek od wskazanych regulacji) również powinien mieć umocowanie konstytucyjne. Żadna umowa

międzynarodowa ratyfikowana za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie oraz żadna ustawa nie mogą przewidywać kompetencji, której nie da się pogodzić z normą konstytucyjną. Tym bardziej kompetencji takiej nie może kreować akt prawa wewnętrznego.

Przyjęcie odmiennego stanowiska skutkowałoby podważeniem rudymentów polskiego porządku prawnego, zwłaszcza zasady: demokratycznego państwa prawnego urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej (zob. art. 2 Konstytucji); legalizmu (zob. art. 7 Konstytucji); podziału i równowagi władzy ustawodawczej, władzy wykonawczej oraz władzy sądowniczej (art. 10 Konstytucji); niezależności władzy sądowniczej (zob. art. 173 Konstytucji); ostateczności i powszechnej mocy obowiązującej orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego (zob. art. 190 ust. 1 Konstytucji).

W demokratycznym państwie prawa opisana uzurpacja kompetencji powinna stanowić podstawę odpowiedzialności prawnej, w tym także karnej osób, które się takowej uzurpacji dopuszczają.

– Po trzecie, uchwała Rady Ministrów z 18 grudnia 2024 r. może być postrzegana jako podżeganie Prezesa Rady Ministrów Donalda Tuska (na którym ciąży prawny obowiązek niezwłocznego publikowania orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego, który to obowiązek Prezes Rady Ministrów powinien wykonać za pośrednictwem Rządowego Centrum Legislacji, którym kieruje Prezes RCL Joanna Knapieńska) do działania niezgodnego z Konstytucją oraz ustawami.

Zaprzestanie przedstawiania stanowisk i brania udziału w rozprawach przez obligatoryjnych uczestników postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym.

2.6. Kolejnym obszarem działalności władzy ustawodawczej oraz władzy wykonawczej skierowanej wobec Trybunału Konstytucyjnego po 13 grudnia 2023 r. jest praktyka niespełniania ustawowego obowiązku zajmowania stanowisk w sprawach rozpoznawanych przez Trybunał Konstytucyjny oraz notorycznego niestawiennictwa na rozprawach w gmachu Trybunału.

2.7. Art. 42 u.o.t.p.TK zawiera katalog uczestników postępowania przed Trybunałem. Z mocy ustawy uczestnikiem postępowania w każdej sprawie rozpoznawanej przez Trybunał jest Prokurator Generalny (art. 42 pkt 7 u.o.t.p.TK). Istotne znaczenie ma także art. 42 pkt 3 u.o.t.p.TK stanowiący, że uczestnikiem postępowania jest organ, który wydał akt normatywny

objęty kontrolą Trybunału – ze statystyk wynika, że najczęściej Trybunał kontroluje regulacje ustawowe, zatem w wielu postępowaniach uczestniczy Sejm.

Zgodnie z art. 63 ust. 1 u.o.t.p.TK Prezes Trybunału zawiadamia uczestników postępowania o przekazaniu wniosku, pytania prawnego albo skargi konstytucyjnej do rozpoznania przez skład orzekający, doręcza im odpisy wniosku, pytania prawnego albo skargi oraz poucza o prawie złożenia pisemnych stanowisk. Prezes Trybunału może wyznaczyć uczestnikowi postępowania termin przedstawienia pisemnego stanowiska.

Na omawiany problem Trybunał zwrócił uwagę już w uzasadnieniu wyroku wydanego w sprawie o sygn. U 5/24 stwierdzając, że „[r]ównież na podstawie całej uchwały [z 6 marca 2024 r.], a nie jej określonego fragmentu, obligatoryjni uczestnicy postępowania przed TK odmawiają udziału w tym postępowaniu, rekonstruując tym samym normę prawną (generalną i abstrakcyjną) wyłączającą stosowanie przepisów ustawy o organizacji TK”.

Po podjęciu przez Sejm uchwały z 6 marca 2024 r. wybrani uczestnicy postępowań przed Trybunałem Konstytucyjnym nie wywiązują z przypisanych im przez ustawodawcę obowiązków w ramach postępowania sądowo-konstytucyjnego.

W tym zakresie należy w pierwszej kolejności wskazać na Prokuratora Generalnego Adama Bodnara, który po 6 marca 2024 r. nie przedstawił merytorycznego stanowiska w żadnej sprawie (wcześniej w pierwszych miesiącach urzędowania Prokurator Generalny Adam Bodnar przedstawił merytoryczne stanowisko m.in. w sprawie rozpoznawanej pod sygn. SK 13/24). Przedstawiciele Prokuratora Generalnego po 6 marca 2024 r. nie pojawili się na żadnej rozprawie przeprowadzanej w siedzibie Trybunału (wcześniej przedstawiciel Prokuratora Generalnego uczestniczył np. w rozprawie 11 stycznia 2024 r. w sprawie o sygn. K 23/23). W miejsce wypełniania ustawowych obowiązków uczestnika postępowania, Prokurator Generalny konsekwentnie przekazuje do Trybunału pisma informujące, że w konkretnej sprawie nie zajmie stanowiska, co ma być spowodowane rzekomymi nieprawidłowościami w działalności Trybunału (zob. zamiast wielu pismo Prokuratora Generalnego z 17 listopada 2024 r. dotyczące sprawy o sygn. K 14/24).

Dowód:

- **pismo Prokuratora Generalnego z 17 listopada 2024 r. dotyczące sprawy o sygn. K 14/24 (załącznik numer 8);**
- **przesłuchanie zawiadamiającego.**

Podobną postawę procesową Adam Bodnar prezentuje jako Minister Sprawiedliwości (zob. np. pismo Ministra Sprawiedliwości z 22 marca 2024 r. dotyczące sprawy o sygn. U 1/24).

Dowód:

- pismo Ministra Sprawiedliwości z 22 marca 2024 r. dotyczące sprawy o sygn. U 1/24 (załącznik numer 9);
- przesłuchanie zawiadamiającego.

Również Minister Edukacji Barbara Nowacka nie przedstawiła stanowiska w sprawie, w której z mocy ustawy minister jako organ wydający kontrolowany akt był uczestnikiem (zob. pismo z 24 września 2024 r. dotyczące sprawy o sygn. U 10/24).

Dowód:

- pismo Minister Edukacji Barbary Nowackiej z 24 września 2024 r. dotyczące sprawy o sygn. U 10/24 (załącznik numer 10);
- przesłuchanie zawiadamiającego.

Nieco odmienną postawę procesową przyjmuje Sejm reprezentowany przez Marszałka Szymona Hołownię. Po pierwsze przedstawiciel Sejmu brał udział w rozprawach przed Trybunałem Konstytucyjnym także po podjęciu uchwały z 6 marca 2024 r. (poseł Paweł Śliz uczestniczył w rozprawie 28 maja 2024 r. w sprawie o sygn. U 5/24 oraz w rozprawie 19 czerwca 2024 r. w sprawie o sygn. K 7/24, przy czym w obu sprawach poseł opuścił salę w czasie rozpraw, bez zgody przewodniczących składów). Po drugie, Sejm składa wnioski o wyłączenie sędziów Trybunału Konstytucyjnego (zob. zamiast wielu pismo z 5 grudnia 2024 r. dotyczące wyłączenia sędziego Justyna Piskorskiego oraz sędziego Jarosława Wyrembaka z rozpoznania sprawy o sygn. Kp 3/24).

Dowód:

- pismo z 5 grudnia 2024 r. dotyczące wyłączenia sędziego Justyna Piskorskiego oraz sędziego Jarosława Wyrembaka z rozpoznania sprawy o sygn. Kp 3/24 (załącznik numer 11);
- przesłuchanie zawiadamiającego.

Co warte podkreślenia Marszałek Sejmu nie przekazuje jednak do Trybunału merytorycznych stanowisk izby, mimo że projekty takich stanowisk są opracowywane przez służby prawne Sejmu, a także komisja ustawodawcza opiniuje przedkładane jej projekty stanowisk (tak. np. w sprawach rozpoznawanych pod sygn.: U 6/24, SK 57/24, P 4/24).

Nieprzedstawianie przez uczestników postępowania stanowisk w sprawach rozpatrywanych przez Trybunał powoduje także, ograniczenie możliwości wyrokowania przez Trybunał na posiedzeniach niejawnych, wymuszając wyznaczenie rozpraw (nawet w sprawach dostatecznie wyjaśnionych w dotychczasowym orzecznictwie), co wymiennie wydłuża postępowania. Stosownie bowiem do art. 92 ust. 2 zdanie drugie u.o.t.p.TK do rozpoznania wniosku, pytania prawnego albo skargi konstytucyjnej na posiedzeniu niejawnym konieczne są stanowiska wszystkich uczestników postępowania. Konsekwentne niezgłaszanie stanowisk przez Prokuratora Generalne (uczestnika wszystkich toczących się postępowaniach) może w najbliższej przyszłości całkowicie wyłączyć możliwość stosowania art. 92 u.o.t.p.TK jako podstawy wydania wyroku na posiedzeniu niejawnym.

2.8. Podsumowując powyższy wątek należy stwierdzić, że uczestnicy postępowań, wini stosować się do kierowanych wobec nich przez Trybunał Konstytucyjny lub organy Trybunału Konstytucyjnego pism, zgodnie z ich treścią. Jeśli uczestnik zostaje zobowiązany do przedstawienia stanowiska w, to w piśmie stanowiącym odpowiedź na rzucone zobowiązanie winien ustosunkować się do meritum sprawy, w tym w szczególności do zarzutów sformułowanych przez wnioskodawcę, pytający sąd albo skarżący pod adresem kontrolowanego aktu normatywnego. Zaniechanie wywiązania się z rzuconego obowiązku należy uznać za działanie niezgodne z obowiązującym prawem.

Nieobsadzanie trzech wakujących stanowisk sędziowskich w Trybunale Konstytucyjnym

2.9. Kolejnym działaniem prowadzącym do anihilacji Trybunału Konstytucyjnego jest zaniechanie realizacji obowiązku Sejmu uzupełnienia składu osobowego Trybunału Konstytucyjnego.

2.10. 3 grudnia 2024 r. zakończyły się kadencje Sędziów Trybunału Konstytucyjnego Mariusza Muszyńskiego oraz Piotra Pszczółkowskiego, zaś 9 grudnia 2024 r. upłynęła kadencja Sędziego Trybunału Konstytucyjnego Juli Przyłębskiej. Tym samym od 10 grudnia 2024 r. skład Trybunału tworzy dwunastu sędziów.

Zgodnie z art. 194 ust. 1 Konstytucji „Trybunał Konstytucyjny składa się z 15 sędziów, wybieranych indywidualnie przez Sejm na 9 lat spośród osób wyróżniających się wiedzą prawniczą. Ponowny wybór do składu Trybunału jest niedopuszczalny”. Tym samym za uzupełnienie składu osobowego Trybunału odpowiada Sejm i jest to jego obowiązek, a nie uprawnienie, którym może dysponować według uznania decydentów politycznych takiej czy innej większości parlamentarnej. Trybunał Konstytucyjny jest instytucją konstytucyjną, odpowiedzialną z woli ustrojodawcy na ważny obszar funkcjonowania państwa, tj. kwestię kontroli stanowiącego w Polsce prawa. Ustrojodawca przewiduje Trybunał i określa (liczbowo) jego skład, a także wskazuje organ kreujący osoby, które po zakończeniu przewidzianej prawem procedury obejmą urzędy sędziego konstytucyjnego; tym samym nie ulega wątpliwości, że zadaniem Sejmu jest podejmowanie działań zmierzających do stałego zapewnienia pełnej obsady sędziowskiej. Oczywiście występowanie przejściowych, krótkotrwałych wakatów jest dopuszczalne (co może stanowić wypadkową np. finalizowania dotychczasowych obowiązków pracowniczych osoby wybranej na sędziego, na etapie poprzedzającym złożenie ślubowanie przed Prezydentem), jednak sytuacja taka nie powinna wynikać z celowych działań Sejmu i osób kierujących jego pracami, co aktualnie ma miejsce w Polsce. Skutki takiego podejścia są biegunowo odległe od standardów demokratycznego państwa prawa.

Zgodnie z art. 2 ust. 2 zdanie drugie ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o statusie sędziów Trybunału Konstytucyjnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1422) „[z]asady wyboru i związane z tym terminy procedowania określa Regulamin Sejmu”. W tym zakresie przepis ustawy odsyła zatem do uchwały Sejmu z dnia 30 lipca 1992 r. (M. P. z 2022 r. poz. 990; dalej: regulamin), który w art. 26 ust. 1 stanowi, że Sejm wybiera Sędziów Trybunału Konstytucyjnego. Zgodnie z art. 30 ust. 1 regulaminu „[w]nioski w sprawie wyboru lub powołania przez Sejm poszczególnych osób na stanowiska państwowe określone w art. 26 i 29 mogą zgłaszać Marszałek Sejmu albo co najmniej 35 posłów, z tym, że na stanowisko sędziego Trybunału Konstytucyjnego - Prezydium Sejmu albo co najmniej 50 posłów, a na stanowisko Rzecznika Praw Dziecka - Marszałek Sejmu, Marszałek Senatu, grupa co najmniej 35 posłów lub co najmniej 15 senatorów. Art. 4 ust. 2 zdanie drugie stosuje się odpowiednio”. Wnioski w sprawie wyboru na stanowisko Sędziego Trybunału Konstytucyjnego składa się Marszałkowi Sejmu w terminie 30 dni przed upływem kadencji (zob. art. 30 ust. 3 pkt 1

regulaminu). Poddanie pod głosowanie wniosków w sprawie wyboru lub powołania przez Sejm poszczególnych osób na stanowiska państwowe określone m.in. w art. 26, nie może odbyć się wcześniej niż siódmego dnia od dnia doręczenia posłom druku zawierającego kandydatury, chyba że Sejm postanowi inaczej (zob. art. 30 ust. 4 regulamin). Wnioski w sprawie wyboru lub powołania przez Sejm poszczególnych osób na stanowiska państwowe określone m.in. w art. 26, albo odwołania z tych stanowisk Marszałek Sejmu kieruje do właściwej komisji sejmowej w celu zaopiniowania. Inna zainteresowana komisja może delegować swoich przedstawicieli na posiedzenie komisji właściwej (zob. art. 30 ust. 5 regulaminu). Zgodnie z art. 30 ust. 6 regulaminu właściwa komisja opinię w sprawie wniosku, o którym mowa w art. 30 ust. 1 przedkłada Marszałkowi Sejmu na piśmie, a Marszałek zarządza doręczenie posłom druku zawierającego opinię komisji (zob. ust. 7 art. 30 regulaminu). Zgodnie z art. 30 ust. 8 regulaminu rozpatrzenie przez Sejm wniosku w sprawie wyboru może się odbyć nie wcześniej niż następnego dnia po dniu doręczenia posłom druku zawierającego opinię komisji. Art. 30 ust. 9 regulaminu daje podstawę do skrócenia postępowania.

Stosownie do art. 31 ust. 1 regulaminu wybór albo powołanie poszczególnych osób na stanowiska państwowe określone w art. 26-29 (w tym do Trybunału Konstytucyjnego) następuje bezwzględną większością głosów. Uchwałę o wyborze, powołaniu albo odwołaniu ogłasza się w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” (zob. art. 31 ust. 3 regulaminu).

W oparciu o powszechnie dostępne informacje domeny publicznej, należy stwierdzić, że w pierwotnym terminie określonym w art. 30 ust. 3 pkt 1 regulaminu podmioty uprawnione nie zgłosiły żadnej kandydatury na Sędziego Trybunału Konstytucyjnego w miejsce Sędziów, którzy zakończyli swoje kadencje 3 i 9 grudnia 2024 r.

Wobec powyższego Marszałek Sejmu wyznaczył dodatkowy termin na zgłaszanie kandydatów. W ponownej procedurze grupy posłów na Sejm 11 grudnia 2024 r. zgłosiły dwie kandydatury: Marka Asta (druk sejmowy 898) oraz Artura Kotowskiego (druk sejmowy: 899). 12 grudnia 2024 r. oba wnioski skierowano do zaopiniowania przez komisję sprawiedliwości i praw człowieka. W wykazie planowanych prac komisji w styczniu 2025 r. sprawy te nie figurują (zob. Komisja Sprawiedliwości i Praw Człowieka (SPC) - Sejm Rzeczypospolitej Polskiej; dostęp: 15 stycznia 2025 r.).

Jednocześnie w przestrzeni medialnej przedstawiciele większości parlamentarnej zgodnie podnoszą, że Sejm w najbliższej przyszłości nie uzupełni składu osobowego Trybunału. W efekcie Trybunał od ponad miesiąca pracuje w składzie dwunastu sędziów (przy czym jeszcze w tym roku zakończą się kadencje kolejnych dwóch Sędziów).

Dowód:

- pismo Prezesa Trybunału Konstytucyjnego do Marszałka Sejmu z 27 stycznia 2025 r. (załącznik numer 12);
- przesłuchanie zawiadamiającego.

2.11. Stan zreferowany powyżej prowadzi do naruszenia prawa, a także w istotny sposób utrudnia (a przyszłości może uniemożliwić) realizację konstytucyjnych zadań przez Trybunał Konstytucyjny.

Po pierwsze, raz jeszcze należy podkreślić, że stan konstytucyjny to skład piętnastu Sędziów orzekających w Trybunale. Sejm nie powinien decydować o czasowym zmniejszeniu liczby sędziów poniżej konstytucyjnie wskazanego składu. O ile Sejm ma dość daleko idącą swobodę w wyborze konkretnych osób-prawników do Trybunału (o ile tylko osoby te spełniają wymaganie formalne, tj. cechuje ich wyróżniająca wiedza prawnicza oraz spełniają wymagania niezbędne do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego lub sędziego Naczelnego Sądu Administracyjnego), o tyle praktyką absolutnie niedopuszczalną jest trwałe ukształtowanie składu Trybunału w liczbie niższej niż określona konstytucyjnie. Inaczej mówiąc, sędziów powinno być tylu ilu przewiduje ustawa zasadnicza, tj. piętnastu.

Po drugie nieobsadzenie wakatów sędziowskich może doprowadzić w nieodległej przyszłości do niemożności orzekania przez Trybunał w pełnym składzie (co najmniej 11 sędziów), a tym samym wyłączyć możliwość realizowania przez Trybunał funkcji powierzonych mu w ustawie zasadniczej.

Po trzecie, przedłużające się wakowanie urzędów sędziowskich, spowodowane zamierzoną biernością Sejmu prowadzi do konieczności obłożenia dodatkową pracą orzeczniczą aktualnych Sędziów, co może wpłynąć na przewlekłość postępowań oraz zmniejszyć wydajność orzeczniczą, co realnie wpływa na sytuację prawną podmiotów inicjujących postępowania przed Trybunałem – zwłaszcza obywateli oraz innych podmiotów prawa występujących ze skargami konstytucyjnymi w trybie art. 79 ust. 1 Konstytucji.

**Przyjęcie ustawy budżetowej na rok 2025 pozbawiającej Trybunał
Konstytucyjny środków finansowych na wypłatę wynagrodzeń sędziom Trybunału**

2.12. 9 stycznia 2025 r. doszło do uchwalenia ustawy budżetowej na rok 2025. Treść ustawy budżetowej przekazanej Prezydentowi do podpisu nie przewiduje zabezpieczenia koniecznych środków finansowych na wynagrodzenia Sędziów Trybunału Konstytucyjnego.

2.13. Pierwotna wersja projektu ustawy budżetowej na rok 2025 zabezpieczała środki finansowe na wynagrodzenia Sędziów Trybunału Konstytucyjnego, albowiem Rada Ministrów jako wnioskodawca projektu była zobowiązana do włączenia do projektu ustawy budżetowej przedłożenia przedstawionego przez sam Trybunał Konstytucyjny. Zgodnie z art. 139 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1530) „Minister Finansów włącza do projektu ustawy budżetowej dochody i wydatki Kancelarii Sejmu, Kancelarii Senatu, Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Trybunału Konstytucyjnego, Najwyższej Izby Kontroli, Sądu Najwyższego, Naczelnego Sądu Administracyjnego wraz z wojewódzkimi sądami administracyjnymi, Krajowej Rady Sądownictwa, sądownictwa powszechnego, Rzecznika Praw Obywatelskich, Rzecznika Praw Dziecka, Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, Krajowego Biura Wyborczego i Państwowej Inspekcji Pracy” (podkreślenie własne).

Rada Ministrów jako projektodawca nie ma kompetencji do modyfikowania dochodów i wydatków Trybunału Konstytucyjnego. Stosowne zmiany mogą nastąpić dopiero w toku prac parlamentarnych nad projektem ustawy budżetowej.

Na etapie prac sejmowych wydatki bieżące Trybunału Konstytucyjnego zostały zredukowane o kwotę ponad dziesięć milionów złotych względem kwoty z przedłożenia rządowego. Zredukowana kwota odpowiada sumie rocznych wynagrodzeń wszystkich Sędziów Trybunału Konstytucyjnego. Cel wprowadzonej zmiany dosadnie wskazał przewodniczący sejmowej komisji finansów publicznych poseł Janusz Cichoń. W czasie posiedzenia 21 listopada 2024 r. w odniesieniu do zmian wydatków Trybunału Konstytucyjnego stwierdził, że „[n]ie mają [Sędziowie Trybunału Konstytucyjnego – przyp. własny] legitymacji do tego, żeby orzekać naszym zdaniem. Stąd taka decyzja”, a także przyznał, że „[i]ntencja wnioskodawców była taka, żeby na wynagrodzenia członków Trybunału nie było środków w tym budżecie” (zob. Zapis przebiegu posiedzenia - Sejm Rzeczypospolitej Polskiej; dostęp: 15 stycznia 2025 r.). Wskazane cytaty z wypowiedzi przewodniczącego sejmowej komisji finansów publicznych w sposób dobitny pokazują, że wprowadzona poprawka w zakresie wydatków budżetowych Trybunału nie była spowodowana obiektywnymi czynnikami natury gospodarczej np. trudną sytuacją finansów publicznych i koniecznością oszczędności w sektorze publicznym, lecz jej nieukrywanym celem była próba wywarcia presji na Sędziów Trybunału, aby zaprzestali

działalności orzeczniczej. Działanie takie stanowi nie tylko próbę ingerencji w niezawisłość sędziów konstytucyjnych, ale jest także przykładem instrumentalnego traktowania ustawy budżetowej jako mechanizmu wywierania presji politycznej i próby bezprawnego ingerowania w działalność niezależnego organu władzy sądowniczej. Nie tak jednak powinna być rola ustawy budżetowej, która z założenia powinna służyć wyłącznie prowadzeniu polityki budżetowej w danym roku, czyli finansowaniu działań państwa.

Senat choć zgłosił do ustawy budżetowej na rok 2025 poprawki, żadna z nich nie dotyczyła jednak kwestii wydatków Trybunału Konstytucyjnego. Tym samym obniżone wydatki zostały przewidziane w ostatecznej wersji ustawy budżetowej przekazanej Prezydentowi do podpisu.

Dowód: część załącznikowa projektu ustawy budżetowej na rok 2025 w zakresie dotyczącym Trybunału Konstytucyjnego oraz część załącznikowa ustawy budżetowej na rok 2025 przekazanej do podpisu Prezydentowi RP w zakresie dotyczącym Trybunału Konstytucyjnego (załącznik numer 13).

2.14. Wobec powyższego należało stwierdzić, że:

– Po pierwsze, zgodnie z preambułą do Konstytucji ustrojodawca pragnął zapewnić działaniu instytucji publicznych rzetelność i sprawność. Nie sposób zagwarantować instytucji publicznej sprawnego działania, jeżeli *de facto* pozbawia się orzekających w niej sędziów wynagrodzenia. Trybunał Konstytucyjny jako organ władzy sądowniczej – powołany przede wszystkim do kontroli konstytucyjności prawa – swoje konstytucyjne zadania może realizować wyłącznie przy udziale Sędziów tworzących konkretne składy wyznaczone do rozstrzygania poszczególnych spraw. Zgodnie z regulacjami ustawy o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym, udział Sędziów Trybunału oraz jego Prezesa na wszystkich etapach procesu orzeczniczego (od zarejestrowania sprawy, wyznaczenia składu, przez kontrolę wstępną – gdy jest wymagana, aż do zakończenia postępowania w danej sprawie) jest obligatoryjny. Nawet najlepiej wykwalifikowana służba prawna oraz personel administracyjny (z powodu oczywistych ograniczeń natury prawnej) nie mogą zastąpić pracy wykonywanej przez Sędziów.

Tym samym pozbawienie wynagrodzenia Sędziów może skutkować zniesieniem w Polsce kontroli konstytucyjności prawa, a tym samym pozbawieniem ochrony prawnej obywateli oraz innych podmiotów prawa. Podmioty upoważnione do składania wniosków, kierowania pytań prawnych oraz składania skarg konstytucyjnych mają prawo oczekiwać

rozpoznania swoim spraw bez nieuzasadnionej zwłoki, przy czym stan taki może być nieosiągalny w sytuacji pozbawienia Sędziów Trybunału Konstytucyjnego wynagrodzeń, które co do zasady stanowią jedyne źródło ich utrzymania.

– Po drugie, pozbawienie wynagrodzeń godzi wprost w art. 195 ust. 2 Konstytucji, zgodnie z którym Sędziom Trybunału Konstytucyjnego zapewnia się warunki pracy i wynagrodzenie odpowiadające godności urzędu oraz zakresowi ich obowiązków. Tym samym Sędzia Trybunału Konstytucyjnego posiada konstytucyjne prawo do zapewnienia mu odpowiedniego wynagrodzenia. Zasady kształtowania wynagrodzeń Sędziów określa art. 16 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o statusie Sędziów Trybunału Konstytucyjnego. Zgodnie z ustępem pierwszym wynagrodzenie zasadnicze sędziego Trybunału stanowi wielokrotność podstawy ustalenia tego wynagrodzenia, z zastosowaniem mnożnika 5,0. Stosownie zaś do ustępu drugiego Podstawę ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego Trybunału w danym roku stanowi przeciętne wynagrodzenie w drugim kwartale roku poprzedniego, ogłaszane w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 887).

Działania podjęte wobec Krajowej Rady Sądownictwa

3.1. Przedstawiciele władzy ustawodawczej oraz władzy wykonawczej (z wyjątkiem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej) po 13 grudnia 2023 r. konsekwentnie podważają pozycję ustrojową Krajowej Rady Sądownictwa, której sędziowski skład, począwszy od 2018 r. kształtowany jest na podstawie ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (obecnie Dz. U. z 2024 r. poz. 1186), w brzmieniu nadanym przez ustawę z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3; dalej: ustawa zmieniająca). Wprowadzony ustawą zmieniającą art. 9a ust. 1 u.k.r.s. przewiduje, że piętnastu sędziów-członków KRS wybiera Sejm spośród sędziów Sądu Najwyższego, sądów powszechnych, sądów administracyjnych i sądów wojskowych, na wspólną czteroletnią kadencję. Wprowadzony również ustawą zmieniającą art. 11d ust. 5 u.k.r.s. przewiduje, że Sejm wybiera sędziów-członków KRS na wspólną czteroletnią kadencję większością 3/5 głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów, głosując na listę kandydatów. Ustawodawca przewidział jednak procedurę awaryjną – gdyby Sejm nie dokonał wyboru większością kwalifikowaną, wówczas stosownie do art. 11d ust. 6 u.k.r.s. Sejm

wybiera sędziów-członków KRS bezwzględną większością głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów, głosując na listę kandydatów.

Tym samym wprowadzony ustawą zmieniającą normatywny model wyboru sędziów-członków KRS odszedł od obowiązującego modelu kooptacji, na rzecz elekcji dokonywanej przez wybierany w powszechnych wyborach Sejm, decydujący (co do zasady) kwalifikowaną większością głosów, a zatem z udziałem i wpływem opozycji parlamentarnej.

3.2. Przedstawiciele władzy ustawodawczej oraz władzy wykonawczej po 13 grudnia 2023 r., a także poszczególne składy Sądu Najwyższego oraz innych sądów, kwestionują zgodność regulacji wprowadzonych ustawą zmieniającą z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej, prawem międzynarodowym oraz prawem Unii Europejskiej. Tymczasem należy stanowczo podkreślić, że polskich porządku prawnym nie istnieje jakiegokolwiek orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego (sądu ostatecznego słowa w sprawach ustrojowych), które stwierdzałoby niezgodność przytoczonych regulacji z Konstytucją, czy ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi, w tym traktatami konstytuującymi Unię Europejską. Nie doszło zatem do podważenia w przewidzianej prawem procedurze domniemania konstytucyjności przepisów wyznaczających nowy model wyboru sędziów-członków KRS. Przeciwnie, konstytucyjność art. 9a u.k.r.s. potwierdził Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 12 marca 2019 r., sygn. K 12/18 (OTK ZU A/2019, poz. 17; Dz. U. z 2019 r. poz. 609). Trybunał ze skutkiem *erga omnes* w sposób ostateczny stwierdził, że wspomniany przepis jest zgodny z szeregiem wzorców, tj. z art. 187 ust. 1 pkt 2 i ust. 4 w związku z art. 2, art. 10 ust. 1 i art. 173 oraz z art. 186 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. W uzasadnieniu swojego orzeczenia (w nawiązaniu do poglądów wyrażonych wcześniej w sprawie zakończonej wyrokiem TK z 20 czerwca 2017 r., sygn. K 5/17, OTK ZU nr A/2017, poz. 48) Trybunał trafnie zwrócił zaś uwagę, że ustrojodawca nie przesądził kto powinien dokonać wyboru sędziów-członków KRS, a zatem kwestia ta należy do materii ustawowej. Trybunał w sprawach o sygn. K 5/17 oraz K 12/18 nie zgodził się z poglądem wyrażonym w wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 18 lipca 2007 r. (sygn. K 25/07, OTK ZU nr 7/A/007, poz. 80) zakładającym, że jakoby „Konstytucja w art. 187 ust. 1 pkt 2 reguluje bezpośrednio zasadę wybieralności sędziów do KRS, decydując w ten sposób o strukturze osobowej Rady. Wyraźnie określa, że członkami KRS mogą być sędziowie, wybierani przez sędziów, nie wskazując żadnych dodatkowych cech, które warunkowałyby ich członkostwo w Radzie”. W rzeczywistości art. 187 ust. 1 pkt 2 Konstytucji „stanowi jedynie, że osoby te są wybierane spośród sędziów. Ustrojodawca nie wskazał jednak, kto ma wybierać tych sędziów. Zatem z Konstytucji wynika, kto może być wybranym członkiem KRS, ale nie

jest określone, jak wybrać sędziów członków KRS do tej Rady. Te kwestie zostały przekazane do uregulowania w ustawie. Nic nie stoi na przeszkodzie, aby sędziów do KRS wybierali sędziowie. Jednak nie można się zgodzić z twierdzeniem, że piastunem czynnego prawa wyborczego muszą tu być wyłącznie gremia sędziowskie. O ile art. 187 ust. 1 pkt 3 Konstytucji wyraźnie wskazuje, że do KRS posłowie wybierani są przez Sejm, a senatorowie przez Senat, o tyle w stosunku do sędziów członków KRS nie ma w tym zakresie żadnych wytycznych konstytucyjnych. To znaczy, że Konstytucja nie przesądza tego, kto może wybierać w skład KRS sędziów. Z tego względu należy stwierdzić, że w granicach swobody ustawodawczej kwestia ta może być w różny sposób uregulowana» (K 5/17). (...) Stwierdzenie, że art. 187 ust. 1 pkt 2 «wyraźnie określa, że członkami KRS mogą być sędziowie, wybierani przez sędziów» nie znajduje podstawy w treści przytaczanego przepisu. Odmierna interpretacja wykracza zarówno poza literalne brzmienie przepisu, jak i przekonanie o racjonalności prawodawcy. Skoro ustrojodawca w art. 187 ust. 1 pkt 1 i 3 Konstytucji wskazuje dokładnie, komu przysługuje czynne prawo wyboru członków KRS, to fakt, że nie robi tego w odniesieniu do przedstawicieli sądów, pozwala stwierdzić, że nie uregulował tej kwestii świadomie i oddał ją w ręce ustawodawcy. Taki wniosek wysnuć można również z dyskusji prowadzonej w trakcie obrad Komisji Konstytucyjnej Zgromadzenia Narodowego nad projektem Konstytucji, gdzie dyskutowano, czy KRS w ogóle powinna być ciałem konstytucyjnym, zastanawiano się nad tym, pod czym przewodnictwem ma działać, kto wchodzić będzie w jej skład. Wówczas skupiano się jednak na tym, że powinni przeważać w niej przedstawiciele środowiska sędziowskiego, bo to miałyby zagwarantować jej, z jednej strony, niezawisłość, z drugiej, sprawne i efektywne działanie (Komisja Konstytucyjna Zgromadzenia Narodowego, *Biuletyn XXIV*, Warszawa 1996, s. 20 i n.)” (wyrok o sygn. K 12/18).

Tym samym zastrzeżenia konstytucyjnoprawne kierowane pod adresem art. 9a u.k.r.s., od momentu wydania wyroku o sygn. K 12/18 są całkowicie bezzasadne i nie powinny stanowić podwaliny dla działań skierowanych na podważanie ustrojowej pozycji Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej na podstawie regulacji wprowadzonych ustawą zmieniającą.

3.3. 20 grudnia 2023 r. Sejm podjął uchwałę w sprawie usunięcia skutków kryzysu konstytucyjnego w kontekście pozycji ustrojowej oraz funkcji Krajowej Rady Sądownictwa w demokratycznym państwie prawnym (M. P. poz. 1457; dalej: uchwała z 20 grudnia 2023 r.), w której przedstawił własną ocenę działalności KRS oraz wskazał występujące jego zdaniem nieprawidłowości związane z obsadą składu „sędziowskiej” części tego organu. Sejm stwierdził, że „1) uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 6 marca 2018 r. w sprawie

wyboru członków Krajowej Rady Sądownictwa, opublikowana w «Monitorze Polskim» z dnia 12 marca 2018 r. (poz. 276); 2) uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 20 maja 2021 r. w sprawie wyboru członka Krajowej Rady Sądownictwa, opublikowana w «Monitorze Polskim» z dnia 27 maja 2021 r. (poz. 497); 3) uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 12 maja 2022 r. w sprawie wyboru członków Krajowej Rady Sądownictwa, opublikowana w «Monitorze Polskim» z dnia 19 maja 2022 r. (poz. 485) – zostały podjęte z rażącym naruszeniem Konstytucji RP”. Podstawą oceny Sejmu stały się przywołane w treści uchwały, orzeczenia Sądu Najwyższego, Naczelnego Sądu Administracyjnego, Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz Europejskiego Trybunału Praw Człowieka.

Tymczasem w swojej argumentacji Sejm zupełnie zlekceważył okoliczność, że uchwały Sejmu VIII i IX kadencji w sprawie wyboru sędziów-członków KRS zostały podjęte na podstawie ustawy objętej domniemaniem konstytucyjności (uchwała pierwsza jako podjęta przed wydaniem wyroku w sprawie o sygn. K 12/18), której zgodność z ustawą zasadniczą potwierdził Trybunał Konstytucyjny (uchwała druga i trzecia jako podjęte po wydaniu wyroku w sprawie o sygn. K 12/18). Nie sposób zatem stawiać skutecznego zarzutu, że uchwały Sejmu podjęte na podstawie konstytucyjnej regulacji „zostały podjęte z rażącym naruszeniem Konstytucji”. Podstawy dla wyrażenia takiej oceny przez Sejm w uchwale z 20 grudnia 2023 r. nie mogą stanowić wymienione w jej treści orzeczenia Sądu Najwyższego, Naczelnego Sądu Administracyjnego oraz sądów międzynarodowych, albowiem organy te nie dysponują legitymacją kompetencyjną do wypowiedzania się ze skutkiem prawnym w sprawach dotyczących: kwestii konstytucyjności ustaw, legalności i konstytucyjności aktów Sejmu dokonywanych przez izbę na podstawie ustawy, czy prawidłowości obsady konstytucyjnych organów Rzeczypospolitej Polskiej.

Jako nadużycie ustrojowej pozycji Sejmu należy zakwalifikować wezwanie izby skierowane do sędziów-członków KRS do niezwłocznego zaprzestania działalności w Krajowej Radzie Sądownictwa, gdyż ta podważa porządek konstytucyjny Rzeczypospolitej Polskiej. To właśnie próba ingerencji Sejmu podjęta drogą uchwały z 20 grudnia 2023 r. w działalność konstytucyjnego organu państwa jakim jest Krajowa Rada Sądownictwa zmierzała do podważenia porządku konstytucyjnego. Oczywiście Sejm zachowuje pewne kompetencje władcze wobec KRS – tj. wybór członków KRS oraz możliwość uchwalenia ustawy dotyczącej KRS. Kompetencje mogą być jednak realizowane wyłącznie na zasadach przewidzianych prawem powszechnie obowiązującym. Tymczasem uchwała z 20 grudnia 2023 r. nie odpowiada tymże zasadom.

3.4. Wystąpienie istotnych nieprawidłowości w działaniach na linii Minister Sprawiedliwości – Krajowa Rada Sądownictwa na płaszczyźnie realizacji przez ministra funkcji prawodawczej (wydawania rozporządzeń) Trybunał Konstytucyjny stwierdził w wyroku z 16 maja 2024 r. (sygn. U 1/24, OTK ZU A/2024, poz. 47) uznając, że § 1, § 2 oraz § 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 6 lutego 2024 r. zmieniającego rozporządzenie – Regulamin urzędowania sądów powszechnych (Dz. U. poz. 149; dalej: rozporządzenie) są niezgodne z art. 7 w związku z art. 186 ust. 1 Konstytucji. Badane rozporządzenie zostało bowiem wydane bez zgodnego z prawem zasięgnięcia przez Ministra Sprawiedliwości opinii Krajowej Rady Sądownictwa, co wpłynęła na jego niekonstytucyjność. Minister Sprawiedliwości po zasięgnięciu opinii KRS wyrażonej wobec pierwotnego przedłożenia, dokonał istotnych zmian normatywnych w treści projektu, efektem czego było wydanie rozporządzenia w brzmieniu odbiegającym od wersji zaopiniowanej przez KRS. Inaczej mówiąc, zmiany wprowadzone przez Ministra Sprawiedliwości po uzyskaniu opinii Krajowej Rady Sądownictwa, nie zostały przekazane do ponownego zaopiniowania – tym samym do systemu prawnego wprowadzono akt normatywny, którego wybrane elementy w ogóle nie były przedmiotem opiniowania. Uzasadniając kierunek orzeczenia Trybunał zauważył, że „[o]piniowanie aktów normatywnych przez Radę stanowi realizację jej konstytucyjnego obowiązku stania na straży niezależności sądów i niezawisłości sędziów (art. 186 ust. 1 Konstytucji). Nie jest zatem dopuszczalne pominięcie w procesie wydania aktu normatywnego, w tym rozporządzenia, opiniowania treści aktu przez Radę. (...) Chociaż z Konstytucji i ustaw nie można wyinterpretować obowiązku kilkakrotnego przeprowadzania konsultacji przed wydaniem rozporządzenia przez organ wykonawczy, to jednak należy zwrócić uwagę, że w analizowanym przypadku zmianie w projekcie rozporządzenia uległy zasadnicze elementy tej regulacji, a zatem treść opinii KRS z 9 stycznia 2024 r. nie mogła być pełna. Reasumując, analiza okoliczności prac nad projektem rozporządzenia zmieniającego prowadzi do konkluzji, że w trakcie jego wydania przez Ministra Sprawiedliwości doszło do ograniczenia możliwości realizacji konstytucyjnej funkcji przez KRS. W konsekwencji uznać należy, że zaskarżone przepisy rozporządzenia zmieniającego zostały uchwalone w trybie nieodpowiadającym konstytucyjnym wymaganiom zawartym w art. 186 ust. 1 Konstytucji, a wobec tego także wymaganiom zasady legalizmu wyrażonej w art. 7 Konstytucji. Trybunał stwierdził, że pominięcie etapu opiniowania przez KRS aktu normatywnego w zaskarżonym zakresie stanowi o naruszeniu art. 7 w związku z art. 186 ust. 1 Konstytucji. Takie działanie stanowi naruszenie konstytucyjnej roli KRS, uniemożliwiając jej zaopiniowanie aktu istotnego z punktu widzenia niezależności sądów i niezawisłości sędziów” (wyrok o sygn. U 1/24).

3.5. 3 lipca 2024 r. przeprowadzono czynności przeszukania pomieszczeń biurowych w budynku (ul. Rakowiecka 30 02-528 Warszawa). Pod wskazanym adresem mieści się siedziba Krajowej Rady Sądownictwa.

W wydanym oświadczeniu KRS oceniła, że czynności „przeprowadzone zostały wbrew przepisom prawa i z naruszeniem wszystkich fundamentalnych zasad demokratycznego państwa prawa. Doprowadziły one do naruszenia samodzielności, niezależności i autonomii Krajowej Rady Sądownictwa, a w konsekwencji do naruszenia konstytucyjnego porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej, zasady legalizmu i odrębności władz, a także niezależności władzy sądowniczej i niezawisłości sędziów oraz prawa obywatela do skutecznej ochrony sądowej” (zob. Uchwała Prezydium Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 5 lipca 2024 r.; dostęp: 22 stycznia 2025 r.).

3.6. W scharakteryzowanej już w kontekście Trybunału Konstytucyjnego uchwale z 18 grudnia 2024 r. Rada Ministrów stwierdziła § 2 ust. 7, że akty KRS ogłaszane w dzienniku promulgacyjnym będą opatrywane stosowną notą w brzmieniu: „[z]godnie z wyrokami Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w sprawach: Wałęsa przeciwko Polsce (skarga nr 50849/21), Reczkowicz przeciwko Polsce (skarga nr 43447/19), Dolińska-Ficek i Ozimek przeciwko Polsce (skarga nr 49868/19 i nr 57511/19), Advance Pharma sp. z o.o. przeciwko Polsce (skarga nr 1469/20) i Grzęda przeciwko Polsce (skarga nr 43572/18), a także zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, w tym wyrokiem z dnia 21 grudnia 2023 r., L.G. przeciwko Krajowej Radzie Sądownictwa, sprawa C-718/21, oraz wyrokiem z dnia 7 listopada 2024 r., C.W. S.A. i inni przeciwko Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, sprawa C-326/23, Krajowa Rada Sądownictwa ukształtowana na mocy ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3) nie daje rękojmi niezależności od władzy ustawodawczej i wykonawczej, a nieprawidłowości w procesie powoływania sędziów nie pozwalają na uznanie Sądu Najwyższego – orzekającego w składach, w których zasiadała osoba powołana do pełnienia urzędu na stanowisku sędziowskim przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw – za sąd ustanowiony na mocy ustawy”.

Następnego dnia, tj. 19 grudnia 2024 r. w Monitorze Polskim ogłoszono uchwałę KRS z przytoczoną powyżej notą (zob. M. P. poz. 1077). W tym miejscu aktualność zachowują

rozważania poczynione w odniesieniu do problematyki opatrywania „stosownymi” notami wybranych orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego. Również w odniesieniu do kwestii publikacji uchwał Krajowej Rady Sądownictwa należy zdecydowanie podkreślić, że wydawca dziennika promulgacyjnego zobowiązany jest do ogłoszenia aktu bez możliwości jakiegokolwiek ingerencji w jego treść. Obowiązek publikacji określonej kategorii uchwał KRS nie wynika co prawda z Konstytucji, jest jednak obowiązkiem ustawowych (zob. art. 22 ust. 2 u.k.r.s.).

Ingerencja polegająca na opatrywaniu publikowanego aktu KRS dodatkowymi notatami nie ma ustawowej podstawy prawnej. Uchwała z 18 grudnia 2024 r. nie stanowi legalnego upoważnienia dla wydawcy dziennika pokonywania wskazanego proceduru.

Wypowiedzi publiczne dotyczące Trybunału Konstytucyjnego, Krajowej Rady Sądownictwa oraz Sądu Najwyższego

Na zakończenie należy zwrócić uwagę na pojawiające się w przestrzeni publicznej od 13 grudnia 2023 r. publikacje prasowe oraz wypowiedzi medialne, podważające status prawnoustrojowy Trybunału Konstytucyjnego oraz sędziów Trybunału, Krajowej Rady Sądownictwa oraz jej członków, Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego oraz sędziów SN, jak również wzywające do nieuznawania wskazanych organów konstytucyjnych państwa polskiego przez inne organy władzy publicznej.

Dowód: wyciąg z publikacji prasowych oraz wypowiedzi medialnych (załącznik numer 14).

Uwzględniając przedstawiony powyżej stan faktyczny, cennym uzupełnieniem materiału dowodowego w niniejszej sprawie mogłoby być przesłuchanie w charakterze świadków osób kierujących aktualnie pracami Sądu Najwyższego oraz Krajowej Rady Sądownictwa.

II. Podstawa prawna zawiadomienia

Zgodnie z art. 127 § 1 kk, ten, kto, mając na celu pozbawienie niepodległości, oderwanie części obszaru lub zmianę przemocą konstytucyjnego ustroju Rzeczypospolitej Polskiej, podejmuje w porozumieniu z innymi osobami działalność zmierzającą bezpośrednio do

urzeczywistnienia tego celu, podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 10 albo karze dożywotniego pozbawienia wolności. Wskazany przepis typizuje przestępstwo określane mianem zdrady głównej lub też zbrodni stanu. § 2 art. 127 kk wprowadza penalizację przygotowania do przestępstwa określonego w § 1, przewidując za tę formę stadialną karę pozbawienia wolności od lat 3 do 20.

Przedmiot ochrony w wypadku przestępstwa zdrady głównej obejmuje takie dobra prawne jak byt państwa, jego niepodległość, bezpieczeństwo wewnętrzne oraz konstytucyjny ustroj. Jest to przestępstwo powszechne, które może zostać popełnione wyłącznie umyślnie w zamiarze bezpośrednim kierunkowym. Analiza znamion zdrady głównej jasno wskazuje, że przestępstwo to ma charakter formalny (bezsuktkowy). Z tego powodu dla jego dokonania nie jest konieczna skuteczna realizacja założonych przez sprawcę celów; wystarczy jedynie by zachowanie przestępne sprawcy stwarzało zagrożenie dla dóbr prawnych stanowiących przedmiot ochrony. Czynność sprawcza polega na podjęciu w porozumieniu z innymi osobami działalności zmierzającej bezpośrednio do osiągnięcia celu, jakim jest pozbawienie niepodległości, oderwanie części obszaru lub zmianę przemocą konstytucyjnego ustroju Rzeczypospolitej Polskiej.

W kontekście dyspozycji art. 127 § 1 kk, przez konstytucyjny ustroj polski należy rozumieć całokształt instytucji i mechanizmów działania państwa statuowany w ustawie zasadniczej. W tym kontekście za kluczową należy uznać regulację przewidzianą w art. 10 Konstytucji, który wprowadza ustrojową zasadę podziału władz. W świetle art. 10 Konstytucji nie może ulegać wątpliwości, że rudymetarną składową ustroju Rzeczypospolitej Polskiej jest niezależność i odrębność władzy sadowniczej, sprawowanej przez sądy i trybunały (w tym także Trybunał Konstytucyjny oraz Sąd Najwyższy).

Zgodnie z art. 128 § 1 kk, ten, kto, w celu usunięcia przemocą konstytucyjnego organu Rzeczypospolitej Polskiej, podejmuje działalność zmierzającą bezpośrednio do urzeczywistnienia tego celu, podlega karze pozbawienia wolności od lat 3 do 20. Przepis ten typizuje przestępstwo określane mianem zdrady stanu. W § 2 art. 128 kk ustawodawca wprowadził karalność przygotowania do przestępstwa z § 1, które w tym wypadku zagrożone jest karą pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

Przedmiotem ochrony w wypadku przestępstwa zdrady stanu są konstytucyjne organy państwa, w tym w szczególności ich prawidłowe funkcjonowanie, a zatem możliwość prawidłowego wykonywania przypisanych im przez ustawę zasadniczą funkcji ustrojowych. Podobnie jak zdrada główna, zdrada stanu jest przestępstwem powszechnym, które może zostać popełnione wyłącznie umyślnie w zamiarze bezpośrednim kierunkowym. Przestępstwo to ma również charakter formalny (bezsukutowy); dla jego dokonania nie jest zatem konieczna skuteczna realizacja założonego przez sprawcę celu, którym w tym wypadku jest usunięcie konstytucyjnego organu Rzeczypospolitej Polskiej, a jedynie podjęcie działań zmierzających do tego celu.

Jak trafnie przyjął Sąd Apelacyjny w Białymstoku, w wyroku z 11 czerwca 2019 r. (sygn. akt II AKa 36/19, LEX nr 2718214), „[d]la bytu przestępstwa z art. 128 § 1 KK bez znaczenia jest, czy sprawca ma obiektywne możliwości realizacji celu oznaczonego w tym przepisie, ani też czy czynność przygotowawcza sama w sobie nosi szansę powodzenia. Wystarczające jest dokonanie określonej czynności stanowiącej przygotowanie do osiągnięcia tego celu”.

Zgodnie z art. 128 § 3 kk, ten, kto przemocą lub groźbą bezprawną wywiera wpływ na czynności urzędowe konstytucyjnego organu Rzeczypospolitej Polskiej, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10. Wskazany przepis penalizuje wywieranie wpływu na czynności urzędowe konstytucyjnych organów Rzeczypospolitej Polskiej, obejmujące, zarówno wymuszanie pewnych czynności, przeszkadzanie czynnościom, jak i niedopuszczenie do realizacji rzeczonych czynności przez konstytucyjny organ Rzeczypospolitej Polskiej. Przestępstwo z art. 128 § 3 kk ma również charakter powszechny, może zostać popełnione wyłącznie umyślnie, w zamiarze bezpośrednim, zarówno przez działanie, jak i przez zaniechanie.

Odnosnie natomiast do katalogu organów konstytucyjnych, które podlegają ochronie na gruncie art. 128 § 1 i 3 kk, warto wskazać na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 4 grudnia 2012 r. (sygn. akt U 3/11, OTK ZU 11A/2012, poz. 131), gdzie Trybunał, z powołaniem się na poglądy doktryny, podkreślił że organem konstytucyjnym jest „organ indywidualnie oznaczony w Konstytucji, ale także organ określony rodzajowo, którego sposób tworzenia i podstawowe kompetencje zostały unormowane na poziomie konstytucyjnym”. W świetle powyższego, nie wymaga szerszego uzasadnienia stwierdzenie, że Trybunał Konstytucyjny, Sąd Najwyższy oraz

Krajowa Rada Sądownictwa należą do kategorii organów konstytucyjnych, podlegających ochronie na gruncie art. 128 § 1 i 3 kk.

Zarówno w art. 127 § 1 kk, jak i art. 128 § 1 i 3 kk mowa jest o „przemocy”, która ma towarzyszyć przestępnemu działaniu sprawcy, zmierzającemu do osiągnięcia celów, o których mowa we wskazanych przepisach. Poszukując prawidłowego sposobu wykładni rzeczowego znamienia, należy odwołać się do dyrektyw wykładni językowej (która ma prymarne znaczenia na gruncie norm prawnokarnych). Zgodnie z definicją słownikową, „przemoc” rozumiana jest jako: „przewaga wykorzystywana w celu narzucenia komuś swojej woli, wymuszenia czegoś na kimś; też: narzucona komuś bezprawnie władza” (cyt. za: <https://sjp.pwn.pl/sjp/przemoc;2510670.html>; dostęp: 22.01.2025 r.). W kontekście powyższego należy również stanowczo podkreślić, że Kodeks karny wyraźnie odróżnia pojęcie „przemocy” (przykładowo: art. 124 § 1, art. 127 § 1, art. 128 § 1 i 3, art. 197 § 1, art. 202 § 3, art. 203, 246, 250, 260, 264 § 2, art. 282, 289 § 3 kk) od pojęcia „przemocy wobec osoby” (przykładowo: art. 191 § 1, art. 191a § 1, art. 280, 281 kk). Zarówno w dyspozycji art. 127 § 1 kk, jak i art. 128 § 1 i 3 kk mowa jest ogólnie „o przemocy” co nakazuje szersze interpretowanie rzeczowego znamienia. W § 3 art. 128 kk do ustawowych znamion czynu zabronionego zaliczono dodatkowo groźbę bezprawną, której definicja legalna zawarta jest w art. 115 § 12 kk. Zgodnie ze wskazanym przepisem, groźbą bezprawną jest zarówno groźba, o której mowa w art. 190 kk, jak i groźba spowodowania postępowania karnego lub innego postępowania, w którym może zostać nałożona administracyjna kara pieniężna, jak również rozgłoszenia wiadomości uwłaczającej czci zagrożonego lub jego osoby najbliższej; nie stanowi groźby zapowiedź spowodowania postępowania karnego lub innego postępowania, w którym może zostać nałożona administracyjna kara pieniężna, jeżeli ma ona jedynie na celu ochronę prawa naruszonego przestępstwem lub zachowaniem zagrożonym administracyjną karą pieniężną.

Odnosząc przedstawione wyżej wywody do stanu faktycznego zreferowanego w I części uzasadnienia niniejszego zawiadomienia należy przyjąć, że w sprawie objętej zawiadomieniem zaktualizowała się przesłanka uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa, która implikuje – zgodnie z zasadą legalizmu, statuowaną w art. 10 kpk – prawny obowiązek zainicjowania postępowania przygotowawczego poprzez wydanie postanowienia o wszczęciu śledztwa (vide: art. 303 kpk). Na gruncie art. 303 kpk nie ulega wątpliwości, że do wszczęcia postępowania przygotowawczego wystarczające jest prawdopodobieństwo zaistnienia przestępstwa, które należy stanowczo odróżnić od jego udowodnienia. Co więcej,

stopień wskazanego prawdopodobieństwa nie musi być znaczny (w odróżnieniu od chociażby stopnia dużego prawdopodobieństwa popełnienia przestępstwa wymaganego w wypadku stosowania środków zapobiegawczych).

Kolejno zreferowane w I części uzasadnienia niniejszego zawiadomienia zachowania najważniejszych osób w państwie, wymienionych w petitum pisma, postrzegane z każdej osobna jak i kumulatywnie, mogą być ocenione jako zmierzające do anihilacji Trybunału Konstytucyjnego (jak również Sądu Najwyższego oraz Krajowej Rady Sądownictwa), a przez to do faktycznego zniesienia sądowej kontroli hierarchicznej zgodności prawa. Osiągnięcie takiego skutku byłoby równoznaczne, ze zmianą ustroju Rzeczypospolitej Polskiej (przynajmniej w zakresie działania władzy sądowniczej), bez formalnej zmiany Konstytucji – zatem z pominięciem jej rozdziału XII. W tym kontekście należy bowiem mieć na względzie ustrojowe znaczenie kompetencji Trybunału Konstytucyjnego, do których należą: badanie hierarchicznej zgodności norm (art. 188 pkt 1-3 i 5 oraz art. 193 Konstytucji), rozstrzyganie sporów kompetencyjnych pomiędzy centralnymi konstytucyjnymi organami państwa (art. 189 Konstytucji), badanie zgodności z Konstytucją celów lub działalności partii politycznych (art. 188 pkt. 4 Konstytucji) oraz podejmowanie rozstrzygnięć w sprawie stwierdzenia przeszkody w sprawowaniu urzędu przez Prezydenta RP, gdy ten nie jest w stanie zawiadomić Marszałka Sejmu o niemożności sprawowania urzędu (art. 131 ust. 1 Konstytucji). Podobne uwagi należy odnieść do konstytucyjnych kompetencji Sądu Najwyższego, który sprawuje nadzór nad działalnością sądów powszechnych i wojskowych w zakresie orzekania (vide: art. 183 ust. 1 Konstytucji) oraz Krajowej Rady Sądownictwa, która stoi na straży niezależności sądów i niezawisłości sędziów (vide: art. 186 ust. 1 Konstytucji).

Opisane w niniejszym zawiadomieniu działania mogą nosić znamiona przemocy, rozumianej jako wykorzystanie przewagi – w tym wypadku piastunów władzy wykonawczej oraz ustawodawczej należących do szeroko rozumianego obozu rządzącego – w celu narzucenia swojej woli Trybunałowi Konstytucyjnemu (jak również Sądowi Najwyższemu oraz Krajowej Radzie Sądownictwa), przez wymuszenie zaprzestania sprawowania przez Trybunał władzy sądowniczej w sposób niezależny od innych władz, jak również w celu wymuszenia zaprzestania orzekania przez sędziów Trybunału w sposób niezawisły (podobnie jak zaprzestania wykonywania konstytucyjnych zadań przez Sąd Najwyższy i Krajową Radę Sądownictwa). Za wypełniające znamię groźby bezprawnej może być z kolei uznane wezwanie do nieuznawania orzeczeń i innych aktów wydawanych przez wymienione organy

konstytucyjne przez inne organy władzy publicznej, przy jednoczesnym wskazaniu, że stanowisko przeciwne może oznaczać działalność sprzeczną z prawem, a zatem rodzącą ryzyko poniesienia odpowiedzialności prawnej, w tym także karnej (vide chociażby passus z uchwały z 6 marca 2024 r. „Sejm Rzeczypospolitej Polskiej stoi na stanowisku, że uwzględnienie w działalności organu władzy publicznej rozstrzygnięć Trybunału Konstytucyjnego wydanych z naruszeniem prawa może zostać uznane za naruszenie zasady legalizmu przez te organy”).

Analiza sekwencji wydarzeń pozwala stwierdzić, że w tym wypadku zachodzi uzasadnione podejrzenie podejmowania opisanych działań umyślnie z góry powziętym zamiarem kierunkowym – w celu zmiany konstytucyjnego ustroju Rzeczypospolitej Polskiej oraz usunięcia konstytucyjnego organu Rzeczypospolitej Polskiej. W tym zakresie nie sposób nie odnieść wrażenia, że działania realizowane po 13 grudnia 2023 r. przebiegają według z góry zaplanowanego scenariusza, związanego ze stopniowym podważaniem pozycji ustrojowej Trybunału i jego sędziów oraz możliwości wykonywania przez Trybunał ustrojowych zadań; najpierw przez próbę pozbawiania skuteczności orzeczeń wydawanych przez Trybunał oraz podważenie statusu legalnie wybranych sędziów Trybunału, a następnie przez całkowity paraliż instytucji związany z pozbawieniem środków finansowych oraz zaniechaniem dokonania obsady wakujących stanowisk sędziowskich. Podobne uwagi można odnieść do działań podejmowanych wobec Sądu Najwyższego oraz Krajowej Rady Sądownictwa. O umyślnym, celowym działaniu osób objętych niniejszym zawiadomieniem mogą świadczyć także ich wypowiedzi medialne, odnoszące się do Trybunału Konstytucyjnego, Sądu Najwyższego oraz Krajowej Rady Sądownictwa.

Mając powyższe na względzie należy stwierdzić, że działania osób objętych niniejszym zawiadomieniem mogły wypełnić ustawowe znamiona przestępstw stypizowanych w art. 127 kk i art. 128 kk. Powyższy wniosek jawi się jako tym bardziej zasadny, że jak wskazano uprzednio, w wypadku przestępstw z art. 127 kk i 128 kk ustawodawca penalizuje już samo przygotowanie do ich popełnienia.

Uwzględniając szeroki katalog osób zaangażowanych w opisany w niniejszym zawiadomieniu proceder anihilacji Trybunału Konstytucyjnego, wzajemne powiązania hierarchiczne, czasokres podejmowanych działań, jak również złożoność form realizacji czynności wykonawczych, w niniejszej sprawie zachodzi uzasadnione podejrzenie, że doszło do zawiązania zorganizowanej grupy przestępczej, o której mowa w art. 258 kk. W tym

kontekście warto przytoczyć jedno z nowszych orzeczeń Sądu Najwyższego (wyrok SN z 4 stycznia 2023 r., sygn. akt I KK 368/22, LEX nr 3454384), w którym SN stwierdził, że prawidłowa wykładnia art. 258 § 1 kk nakazuje przyjąć, iż:

„- przestępstwo brania udziału w zorganizowanej grupie przestępczej jest przestępstwem formalnym;

- członkowie grupy nie muszą się znać, mogą występować pomiędzy nimi luźne więzy organizacyjne, struktura grupy nie musi być złożona, wystarczy nawet niski stopień jej zorganizowania;

- dla przypisania przestępstwa wystarczające jest także bierne uczestnictwo w grupie, ze świadomością takiej przynależności;

- członków grupy może łączyć sama gotowość do popełniania przestępstw w jej ramach i na rzecz grupy;

- grupa może zostać zawiązana celem popełnienia wielu przestępstw, ale także tylko i wyłącznie dla dokonania jednego”.

III. Właściwość Zastępcy Prokuratora Generalnego

Biorąc pod uwagę, że niniejsze zawiadomienie dotyczy uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa przez osoby piastujące najważniejsze funkcje w sferze władzy publicznej, w tym Prezesa Rady Ministrów oraz Ministra Sprawiedliwości-Prokuratora Generalnego, zasadne jest, aby postępowania karnego we wskazanym zakresie przeprowadził w ramach śledztwa własnego legalnie powołany Zastępca Prokuratora Generalnego Michał Ostrowski.

Powyższe stanowisko znajduje uzasadnienie m.in. w:

1) uchwale Sądu Najwyższego z 27 września 2024 r. (sygn. akt I KZP 3/24, LEX nr 3760705) w której Sąd Najwyższy orzekł, że „[p]rzepisy art. 47 § 1 i 2 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o prokuraturze (Dz.U. z 2016 r. poz. 178 ze zm.) nie mają charakteru epizodycznego i nie zawierają ograniczenia temporalnego dotyczącego ich obowiązywania. Przepisy te mają charakter ustrojowy i obowiązują nadal, do czasu ewentualnego wyeliminowania w sposób przewidziany prawem. Oznacza to, że prokurator pozostający w stanie spoczynku w dniu wejścia w życie wyżej wymienionej ustawy

może wrócić na swój wniosek na ostatnio zajmowane stanowisko lub stanowisko równorzędne. Uprawnienie to nie dotyczy jedynie tych prokuratorów, którzy przeszli w stan spoczynku z przyczyn zdrowotnych. Prokurator, który skorzystał z tego uprawnienia jest prokuratorem pozostającym w służbie czynnej. Podjęte przez Prokuratora Generalnego na tej podstawie prawnej decyzje nie mogą być uznane za wadliwe, nieobowiązujące, czy też niewywołujące skutków prawnych. W konsekwencji, skoro podjęcie stosownej decyzji o przywróceniu prokuratora w stanie spoczynku do służby czynnej, w trybie art. 47 § 1 i 2 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o prokuraturze (Dz.U. z 2016 r. poz. 178 ze zm.), a następnie powołanie go przez Prezesa Rady Ministrów, na wniosek Prokuratora Generalnego, na stanowisko Pierwszego Zastępcy Prokuratora Generalnego – Prokuratora Krajowego miało wiążącą podstawę prawnoustrojową, to było powołaniem prawnie skutecznym”

oraz

2) wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 22 listopada 2024 r. (sygn. akt SK 13/24, OTK ZU A/2024, poz. 120), w którym Trybunał Konstytucyjny orzekł, że „[a]rt. 47 § 1 i 2 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o prokuraturze (Dz.U. poz. 178) w związku z art. 19 ust. 3 ustawy z dnia 9 października 2009 r. o zmianie ustawy o prokuraturze oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 178, poz. 1375), rozumiany w ten sposób, że prokurator pozostający w stanie spoczynku w dniu wejścia w życie ustawy z 28 stycznia 2016 r. może wrócić, na swój wniosek, do służby na ostatnio zajmowane stanowisko lub stanowisko równorzędne jedynie w okresie dwóch miesięcy od dnia wejścia w życie tejże ustawy, tj. w okresie od 4 marca 2016 r. do 4 maja 2016 r., jest niezgodny z art. 60 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej”.

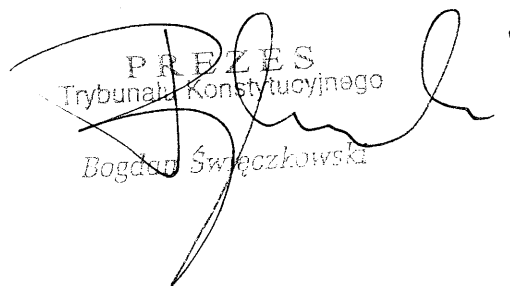
Z powołanych judykatów wynika, że dokonane po 13 grudnia 2023 r. zmiany personalno-organizacyjne w Prokuraturze Krajowej, polegające w szczególności na pozbawieniu faktycznej możliwości sprawowania funkcji Prokuratora Krajowego przez prawidłowo powołanego na to stanowisko Dariusza Barskiego i towarzyszące temu powołanie na jego miejsce osób nieuprawnionych, miały charakter nielegalny. Wobec powyższego, dążąc do zapewnienia obiektywnego rozpoznania niniejszego zawiadomienia, nieodzowne jest by decyzję w przedmiocie wszczęcia/odmowy wszczęcia postępowania w przedstawionej sprawie

podjął Zastępcę Prokuratora Generalnego powołany w sposób legalny, przed 13 grudnia 2023 r.

IV. Konkluzja

Mając na względzie całokształt przedstawionej argumentacji, wszczęcie postępowania przygotowawczego w niniejszej sprawie jawi się jako w pełni uzasadnione.

Wobec powyższego wnoszę jak na wstępie.

PREZES
Trybunału Konstytucyjnego
Bogdan Świączkowski

Załączniki:

- 1) wydruk z portalu X Macieja Berka;
- 2) wydruk publikacji wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 5 grudnia 2023 r., sygn. P 2/17;
- 3) wydruk publikacji wyroków Trybunału Konstytucyjnego z: 11 grudnia 2023 r., sygn. K 8/21; 11 grudnia 2023 r., sygn. Kp 1/23; 18 stycznia 2024 r., sygn. K 29/23;
- 4) pismo Prezesa Trybunału Konstytucyjnego do Prezesa Rady Ministrów z 27 stycznia 2025 r.;
- 5) uchwała z 6 marca 2024 r.;
- 6) wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 28 maja 2024 r., sygn. U 5/24;
- 7) uchwała z 18 grudnia 2024 r.
- 8) pismo Prokuratora Generalnego z 17 listopada 2024 r. dotyczące sprawy o sygn. K 14/24;
- 9) pismo Ministra Sprawiedliwości z 22 marca 2024 r. dotyczące sprawy o sygn. U 1/24;
- 10) pismo Minister Edukacji Barbary Nowackiej z 24 września 2024 r. dotyczące sprawy o sygn. U 10/24;
- 11) pismo z 5 grudnia 2024 r. dotyczące wyłączenia sędziego Justyna Piskorskiego oraz sędziego Jarosława Wyrembaka z rozpoznania sprawy o sygn. Kp 3/24;
- 12) pismo Prezesa Trybunału Konstytucyjnego do Marszałka Sejmu z 27 stycznia 2025 r.;
- 13) część załącznikowa projektu ustawy budżetowej na rok 2025 w zakresie dotyczącym Trybunału Konstytucyjnego oraz część załącznikowa ustawy budżetowej na rok 2025

przekazanej do podpisu Prezydentowi RP w zakresie dotyczącym Trybunału
Konstytucyjnego;
14) wyciąg z publikacji prasowych oraz wypowiedzi medialnych.

